MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2025. szeptember 18.[1]

C-188/24. és C-190/24. sz. egyesített ügyek

WebGroup Czech Republic, a.s.,
NKL Associates s. r. o.
kontra
Ministre de la Culture,
Premier ministre (C-188/24);
az Osez le féminisme!,
a Le mouvement du Nid,
a Les effronté-E-S
részvételével
és
Coyote System
kontra
Ministre de l'Intérieur et des Outre-mer,
Premier ministre (C-190/24)

(a Conseil d'État [államtanács, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Elektronikus kereskedelem – 2000/31/EK irányelv – Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások – Szabályozott terület – A kiskorúak számára pornográf tartalmak rendelkezésre bocsátását általánosan tiltó büntetőjogi szabályozás – A felhasználók által szolgáltatott információk továbbításának tilalma"

I. Bevezetés

1. A kérdést előterjesztő bíróság a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam milyen módon alkalmazhatja az ezen tagállam jogrendjébe tartozó nemzeti intézkedéseket egy másik tagállamban letelepedett, ilyen szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra.

[1] Eredeti nyelv: francia.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A 2000/31/EK irányelv

2. A 2000/31/EK irányelv[2] „Az irányelv célja és alkalmazási köre” című 1. cikkének (2) és (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) Ez az irányelv az (1) bekezdésben megállapított célkitűzés eléréséhez szükséges mértékben közelít egymáshoz bizonyos, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó, a belső piaccal, a szolgáltatók letelepedésével, a kereskedelmi tájékoztatással, az elektronikus úton kötött szerződésekkel, a közvetítő szolgáltatók felelősségével, a magatartási kódexekkel, a jogviták peren kívüli rendezésével, a bírósági keresetekkel és a tagállamok közötti együttműködéssel kapcsolatos nemzeti rendelkezéseket.

[…]

(5) Ez az irányelv nem alkalmazható:

a) az adózás területén;

b) az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokkal kapcsolatos, a 95/46/EK[3] és a 97/66/EK[4] irányelvben szabályozott kérdésekre;

c) a kartelljog által szabályozott megállapodásokkal és magatartással kapcsolatos kérdésekre;

d) a következő, információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenységekre:

– a közjegyzői vagy azzal egyenértékű szakmában folytatott tevékenységre annyiban, amennyiben az a közhatalom gyakorlásához közvetlen és konkrét módon kapcsolódik,

– az ügyfél képviseletére és érdekeinek bíróság előtti védelmére,

– azokra a szerencsejátékkal kapcsolatos tevékenységekre, amelyek a szerencsejáték során pénzértékkel rendelkező tétekben való fogadást foglalnak magukban, ideértve a sorsolásos játékokat és a fogadási ügyleteket.”

2 A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 25. kötet, 399. o.).

3 A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.).

4 A távközlési ágazatban a személyes adatok feldolgozásáról [helyesen: kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1997. L 24., 1. o.).

3. Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikkének h) pontja előírja, hogy ezen irányelv alkalmazásában:

„»szabályozott terület«: a tagállamok jogrendszereiben meghatározott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtókra, illetve az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó követelmények, tekintet nélkül arra, hogy általános jellegűek vagy kifejezetten e szolgáltatókra és szolgáltatásokra vonatkoznak.

i. szabályozott terület azokat a követelményeket tartalmazza, amelyeket a szolgáltatónak a következők tekintetében teljesítenie kell:

– információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység megkezdése, mint például a minősítésekkel, engedélyezéssel vagy bejelentéssel kapcsolatos követelmények,

– információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatása, mint például a szolgáltató magatartásával kapcsolatos követelmények, a szolgáltatás minőségével, illetve tartalmával kapcsolatos követelmények, ideértve a reklámozásra és a szerződésekre alkalmazandókat is, vagy a szolgáltató felelősségével kapcsolatos követelmények;

ii. A szabályozott terület tartalmaz olyan követelményeket, mint:

– az árura mint olyanra alkalmazandó követelmények,

– az áruk leszállítására alkalmazandó követelmények,

– a nem elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra alkalmazandó követelmények.”

4. Az említett irányelv „Belső piac” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Minden tagállam biztosítja, hogy a területén letelepedett szolgáltatók által nyújtott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatások megfeleljenek azoknak az adott tagállamban alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek, amelyek beletartoznak a szabályozott területbe.

(2) A tagállamok nem korlátozhatják a szabályozott területtel összefüggő okokból az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások másik tagállamból történő nyújtásának szabadságát.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés nem alkalmazható a mellékletben említett területekre.

(4) A tagállamok tehetnek a (2) bekezdéstől történő eltérésre irányuló intézkedéseket egy adott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás tekintetében, ha a következő feltételek teljesülnek:

a) az intézkedés:

i. szükséges a következő okok egyike miatt:

– közrend, különösen a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és üldözése, ideértve a kiskorúak védelmét és a faji, nemi, vallási vagy nemzeti alapú bármilyen gyűlöletre uszítás és az egyének emberi méltóságának megsértése elleni harcot,

[…]

ii. egy olyan, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás ellen irányul, amely az i. alpontban említett célokat sérti, vagy e célokat komolyan és súlyosan veszélyezteti;

iii. az említett célokkal arányos;

b) a szóban forgó intézkedés meghozatala előtt és a bírósági eljárás sérelme nélkül, ideértve az előzetes eljárásokat és a bűnügyi nyomozás keretében végrehajtott intézkedéseket, a tagállam:

– felkérte az (1) bekezdésben említett tagállamot, hogy intézkedjen és az utóbbi ezt nem tette meg, vagy az intézkedések nem voltak megfelelőek,

– közölte a Bizottsággal és az (1) bekezdésben említett tagállammal, hogy ilyen intézkedést szándékozik tenni.

(5) A tagállamok sürgős esetben eltérhetnek a (4) bekezdés b) pontjában megszabott feltételektől. Ebben az esetben a tagállam az intézkedésről a lehető legrövidebb időn belül értesíti a Bizottságot és az (1) bekezdésben említett tagállamot, megjelölve azokat az okokat, amelyek miatt a tagállam az esetet sürgősnek véli.

[…]”

5. Ugyanezen irányelvnek az „Elvek” című II. fejezetének „A közvetítő szolgáltatók felelőssége” című 4. szakaszában szereplő 12–14. cikke az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó olyan szolgáltatóra vonatkozik, amely egyszerű továbbítást, gyorsítótárolóban történő rögzítést (caching), illetve tárhelyszolgáltatást végez. Ezek a rendelkezések meghatározzák azokat a feltételeket is, amelyek mellett az ilyen szolgáltatók mentesülnek a szolgáltatásaik felhasználóitól származó információkért való felelősség alól.

6. Közelebbről, a 2000/31 irányelv „Tárhelyszolgáltatás” című 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha az információs társadalommal összefüggő olyan szolgáltatásról van szó, amely a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információ tárolásából áll, a tagállamok biztosítják, hogy a szolgáltatót ne terhelje felelősség a szolgáltatás igénybe vevőjének kérésére tárolt információért, azzal a feltétellel, hogy:

a) a szolgáltatónak nincsen tényleges tudomása jogellenes tevékenységről vagy információról, és – ami a kárigényeket illeti – nincsen tudomása olyan tényekről vagy körülményekről, amelyek nyilvánvalóan jogellenes tevékenységre vagy információra utalnának;

vagy

b) a szolgáltató, amint ilyenről tudomást szerzett, haladéktalanul intézkedik az információ eltávolításáról vagy az ahhoz való hozzáférés megszüntetéséről.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható arra az esetre, ha a szolgáltatás igénybe vevője a szolgáltató irányítása alatt vagy ellenőrzése mellett jár el.

(3) Ez a cikk nem érinti a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy a tagállamok jogrendszereivel összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék, nem érinti továbbá a tagállamoknak azt a lehetőségét sem, hogy eljárásokat alakítsanak ki az információ eltávolításának vagy a hozzáférés megszüntetésének szabályozására.”

7. Ezen irányelvnek „Az általános nyomon követési kötelezettség hiánya” című 15. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok nem állapítanak meg a szolgáltatókat terhelő olyan általános kötelezettséget, amely szerint a 12., 13. és 14. cikk hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtása során az általuk továbbított vagy tárolt információkat nyomon kellene követniük, sem olyan általános kötelezettséget, amely szerint jogellenes tevékenységre utaló tényeket vagy körülményeket kellene kivizsgálniuk.

(2) A tagállamok az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtói számára megállapíthatnak olyan kötelezettségeket, amelyek szerint azonnal tájékoztatniuk kell az illetékes közigazgatási hatóságokat a szolgáltatásuk igénybe vevői által folytatott, jogellenesnek vélt tevékenységekről vagy nyújtott információkról, illetve olyan kötelezettségeket, amelyek szerint az illetékes hatóságokkal, azok kérésére, közölniük kell azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik szolgáltatásuk olyan igénybe vevőinek azonosítását, akikkel, illetve amelyekkel adattárolási megállapodásaik vannak.”

2. A 2010/13/EU irányelv

8. A 2010/13/EU irányelv[5] 28b. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A [2000/31 irányelv] 12–15. cikkének sérelme nélkül, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a joghatóságuk alá tartozó videómegosztóplatform-szolgáltatók meghozzák a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy:

a) a 6a. cikk (1) bekezdésével összhangban megvédjék a kiskorúakat az olyan műsorszámoktól, felhasználó által létrehozott videóktól és audiovizuális kereskedelmi közleményektől, amelyek károsíthatják a fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésüket;

[…]

(3) Azt, hogy az (1) és a (2) bekezdés alkalmazásában mi minősül megfelelő intézkedésnek, az adott tartalom jellege, az általa okozható ártalom, a védendő személyek kategóriájának jellemzői, valamint a veszélyeztetett jogok és jogos érdekek – többek között a videómegosztóplatform-szolgáltatók és a tartalmat létrehozó vagy feltöltő felhasználók érdekei és a közérdek – fényében kell meghatározni.

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ezeket az intézkedéseket a joghatóságuk alá tartozó valamennyi videómegosztóplatform-szolgáltató alkalmazza. Az ilyen intézkedéseknek megvalósíthatóknak és arányosnak kell lenniük, figyelemmel az adott

[5] A 2018. november 14-i (EU) 2018/1808 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2018. L 303., 69. o.) módosított, a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (HL 2010. L 95., 1. o.; helyesbítés: HL 2010. L 263., 15. o.).

videómegosztóplatform-szolgáltatás nagyságrendjére és a nyújtott szolgáltatás jellegére. Az ilyen intézkedések nem vezethetnek előzetes ellenőrzési intézkedésekhez vagy a tartalom feltöltésének olyan szűréséhez, amely nem felel meg a [2000/31 irányelv] 15. cikkének. A kiskorúaknak az e cikk (1) bekezdésének a) pontjában előírt védelme érdekében a legkárosabb tartalom esetében a legszigorúbb hozzáféréskorlátozási intézkedéseket kell alkalmazni.

Az említett intézkedéseknek adott esetben az alábbiakra kell kiterjedniük:

a) az (1) bekezdésben említett követelmények belefoglalása a videómegosztóplatform-szolgáltatások szerződési feltételeibe, valamint e követelmények alkalmazása;

[…]

f) életkor-ellenőrző rendszerek kialakítása és üzemeltetése a videómegosztó platformok felhasználói számára azon tartalmakra tekintettel, amelyek károsíthatják a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődését;

[…]

h) a végfelhasználó ellenőrzése alatt álló szülői felügyeleti rendszerek biztosítása azon tartalmakra tekintettel, amelyek károsíthatják a kiskorúak fizikai, szellemi, vagy erkölcsi fejlődését;

i) átlátható, könnyen alkalmazható és hatékony eljárások kialakítása és alkalmazása a felhasználók videómegosztóplatform-szolgáltatókhoz szóló olyan panaszainak kezelésére és rendezésére, amelyek a d)–h) pontban említett intézkedések végrehajtásával függnek össze;

[…]

(4) Az e cikk (1) és (3) bekezdésében említett intézkedések végrehajtása érdekében a tagállamok ösztönözik a 4a. cikk (1) bekezdése szerinti társszabályozás alkalmazását.

(5) A tagállamok létrehozzák a videómegosztóplatform-szolgáltatók által a (3) bekezdésben említett intézkedések megfelelőségének a felméréséhez szükséges mechanizmusokat. A tagállamok ezeknek az intézkedéseknek az értékelésével a nemzeti szabályozó hatóságokat vagy szerveket bízzák meg.

(6) A tagállamok az e cikk (3) bekezdésében említett intézkedéseknél részletesebb vagy szigorúbb intézkedéseket is előírhatnak a videómegosztóplatform-szolgáltatók tekintetében. Az ilyen intézkedések elfogadásakor a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az alkalmazandó uniós jogban, például a [2000/31 irányelv] 12–15. cikkében vagy a 2011/93/EU irányelv[6] 25. cikkében foglalt követelményeket.

[…]”

6 A gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. december 13-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 335., 1. o.; helyesbítés: HL 2012. L 18., 7. o.).

B. Francia jog

1. A C-188/24. sz. ügy

9. A code pénal (büntető törvénykönyv) 227–24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Három év szabadságvesztéssel és 75 000 euró pénzbüntetéssel büntetendő az erőszakos jellegű, terrorizmusra ösztönző, pornográf – ideértve az egy vagy több állatot érintő pornográf képeket is – vagy az emberi méltóságot súlyosan sértő vagy a kiskorúakat fizikailag veszélyeztető játékokra ösztönző üzenetek bármilyen módon, bármely eszközön történő előállítására, továbbítására, terjesztésére vonatkozó magatartás, amennyiben az üzenetet kiskorú láthatja vagy érzékelheti.

Amennyiben az e cikkben meghatározott bűncselekményeket nyomtatott vagy audiovizuális sajtó, illetve nyilvánossághoz való online közvetítés útján követik el, a felelős személyek meghatározására az e kérdéseket szabályozó jogszabályok különös rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az e cikkben meghatározott bűncselekmények akkor is megvalósulnak, ha a kiskorúnak az első bekezdésben említett üzenetekhez való hozzáférése csupán a kiskorú arra vonatkozó nyilatkozatából ered, hogy betöltötte a tizennyolcadik életévét."

10. A 2020. július 30-i loi nº 2020–936, visant à protéger les victimes de violences conjugales (családon belüli erőszak áldozatainak védelméről szóló, 2020–936. sz. törvény;[7] a továbbiakban: a 2020. július 30-i törvény) 23. cikke szerint:[8]

„Amennyiben az Autorité de régulation de la communication audiovisuel et numérique (audiovizuális és digitális hírközlési szabályozó hatóság, ARCOM) elnöke megállapítja, hogy valamely olyan személy, akinek a tevékenysége nyilvános online hírközlési szolgáltatás szerkesztésére irányul, a büntető törvénykönyv 227–24. cikkét megsértve kiskorúak számára lehetővé teszi a pornográf tartalomhoz való hozzáférést, felszólítást intéz e személyhez […], amelyben felhívja, hogy hozzon meg minden olyan intézkedést, amely megakadályozza a szóban forgó tartalomhoz a kiskorúak általi hozzáférést. […]

A [tizenöt napos határidő] elteltével, amennyiben a felhívást nem teljesítik […], és a tartalom továbbra is elérhető a kiskorúak számára, az [ARCOM] elnöke a tribunal judiciaire de Paris (párizsi elsőfokú bíróság) elnökéhez fordulhat annak érdekében, hogy rendelje el [az e szolgáltatáshoz való hozzáférésnek és a szolgáltatásra való, keresőmotor vagy névjegyzék általi hivatkozásnak a megszüntetését]."

11. E törvény 23. cikkének alkalmazási feltételeit 2021. október 7-i décret nº 2021–1306, relatif aux modalités de mise en œuvre des mesures visant à protéger les mineurs contre l'accès à des sites diffusant un contenu pornographiquea (kiskorúak pornográf tartalmakat terjesztő weboldalakhoz való hozzáféréssel szembeni védelmét célzó intézkedések végrehajtásának részletes szabályairól szóló, 2021–1306. sz. rendelet[9] (a továbbiakban: a 2021. október 7-i rendelet) határozta meg. E rendelet 3. cikke értelmében „[a]nnak értékelése során, hogy az a személy, akinek tevékenysége nyilvános online hírközlési szolgáltatás szerkesztésére irányul,

7 JORF 0187. sz., 2020. július 31.

8 E rendelkezés szövegét az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben csak részben idézték.

9 JORF 0235. sz., 2021. október 8.

kiskorúak számára lehetővé teszi-e a pornográf tartalomhoz való hozzáférést […], a conseil supérieur de l'audiovisuel (legfelsőbb audiovizuális tanács) elnöke figyelembe veszi az e személy által annak biztosítása érdekében alkalmazott műszaki eljárás megbízhatósági szintjét, hogy a szolgáltatáshoz hozzáférni kívánó felhasználók nagykorúak legyenek".

2. A C-190/24. sz. ügy

12. A code de la route (közúti közlekedésről szóló törvénykönyv) L. 130-11. cikke a következőképpen rendelkezik:

„I. – Ha a közúti közlekedés előtt nyitott vagy lezárt úton olyan közúti ellenőrzést végeznek, amely járművek megállításával jár, és amelynek célja vagy a jelen törvénykönyv L. 234-9. vagy L. 235-2. cikkében, illetve a büntetőeljárási törvénykönyv 78–2–2. vagy 78–2–4. cikkében előírt műveletek elvégzése, vagy annak ellenőrzése, hogy a járművezetők vagy utasok nem állnak-e az igazságügyi hatóságok által elrendelt körözés hatálya alatt legalább három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények miatt, vagy nem szerepelnek-e az ugyanezen törvénykönyv 230–19. cikkében említett nyilvántartásban azon veszély miatt, amelyet a közrendre vagy a közbiztonságra jelentenek, vagy azért, mert pszichiátriai intézetbe való kényszerelhelyezésről szóló határozat hatálya alatt állnak, vagy mert ilyen intézetből szöktek meg, a közigazgatási hatóság megtilthatja a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetői számára, hogy e szolgáltatáson keresztül továbbítson bármilyen, a szolgáltatás felhasználói által kiadott üzenetet vagy jelzést, amennyiben ez a továbbítás lehetővé teheti más felhasználók számára, hogy kivonják magukat az ellenőrzés alól.

Az I. pont első bekezdésében említett továbbítási tilalom a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás bármely üzemeltetője számára azt jelenti, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság által megjelölt összes út vagy útszakasz tekintetében törölnie kell minden olyan üzenetet és jelzést, amelyet a szolgáltatás rendes működése során a felhasználóknak általában továbbítana. E tilalom időtartama nem haladhatja meg a két órát, ha a közúti ellenőrzés a jelen törvénykönyv L. 234-9. vagy L. 235-2. cikkében előírt műveletre vonatkozik, vagy 12 órát, ha az az I. pont első bekezdésében említett valamely más műveletet érint. Az érintett utak és útszakaszok nem terjedhetnek túl a közúti ellenőrzési ponttól számított tíz kilométeres sugarú körön, amennyiben az ellenőrzési pont lakott területen kívül helyezkedik el, és a közúti ellenőrzési ponttól számított két kilométeren, amennyiben az lakott területen belül található.

[…]"

13. E törvénykönyv L. 130-12. cikke előírja, hogy a törvénykönyv L. 130-11. cikkében előírt továbbítási tilalom megsértése két év szabadságvesztéssel és 30 000 euró pénzbüntetéssel büntetendő.

14. A 2021. április 19-i décret n° 2021–468, portant application de l'article L. 130-11 du code de la route (a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv[10] L. 130-11. cikkének végrehajtásáról szóló, 2021–468. sz. rendelet; a továbbiakban: 2021. április 19-i rendelet) meghatározza az e cikk alkalmazásának részletes szabályait. E rendelet 1. cikke beillesztette ezen törvénykönyv R. 130–12. cikkét, amely többek között előírja, hogy „[a] továbbítási tilalomról szóló határozat

[10] JORF 0093. sz., 2021. április 20.

meghatározza az érintett utakat és útszakaszokat, valamint meghatározza a tilalom kezdetének és végének időpontját", és hogy „[a] továbbítási tilalomra vonatkozó információkat – a szóban forgó közúti ellenőrzés okaira vonatkozó információk kivételével – információs rendszer útján kell közölni a járművezetést vagy a navigációt segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetőivel […]".

III. Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A. A C-188/24. sz. ügy

15. Az alapügy felperesei, a Webgroup Czech Republic és az NKL Associates s.r.o., amelyek székhelye Prágában (Cseh Köztársaság) található, pornográf weboldalakat üzemeltetnek. Az ARCOM elnöke a büntető törvénykönyv 227–24. cikke és a 2020. július 30-i törvény 22. cikke alapján felszólító levelet küldött nekik.[11]

16. A büntető törvénykönyv 227–24. cikke megtiltja, hogy bárki olyan pornográf üzenetet közvetítsen, amelyet kiskorú láthat. A 2020. július 30-i törvény 22. cikke pontosította, hogy ez a bűncselekmény akkor is megvalósul, „ha a kiskorúnak [a szóban forgó] üzenetekhez való hozzáférése csupán a kiskorú arra vonatkozó nyilatkozatából ered, hogy betöltötte a tizennyolcadik életévét". Egyébiránt e törvény 23. cikke – amelynek alkalmazási feltételeit a 2021. október 7-i rendelet pontosította – felhatalmazta az ARCOM elnökét arra, hogy felszólító levelet küldjön az e tilalmat be nem tartó személynek.

17. Az alapeljárás felperesei e felszólításokat a tribunal judiciaire de Paris (párizsi elsőfokú bíróság, Franciaország) előtt megtámadták,[12] és egyidejűleg a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) előtt első és végső fokon keresetet nyújtottak be a 2021. október 7-i rendelet rendelkezéseinek megsemmisítése iránt. Keresetük alátámasztására többek között az uniós jog megsértésére hivatkoztak. Ugyanezt a kifogást kifogás útján a 2020. július 30-i törvény rendelkezéseivel szemben is előterjesztették. A két keresetet a bíróság határozathozatal céljából egyesítette.

18. Keresetleveleikben az alapeljárás felperesei többek között azt állítják, hogy megsértették a 2000/31 irányelv céljait, mivel a 2021. október 7-i rendelet rendelkezései olyan általános és elvont intézkedéseket írnak elő, amelyek az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egy általánosan meghatározott kategóriájára vonatkoznak, és amelyek az e szolgáltatáskategória valamennyi szolgáltatójára alkalmazandók.

19. A jogvita tárgyára és jellegére tekintettel több egyesületnek – többek között a „Les effronté-E-S-nek" – is megengedték, hogy beavatkozzon az alapeljárásba, amelyek azt állítják, hogy az alapeljárás felperesei által felhozott jogalapok nem megalapozottak.

11 Ezek az információk a Conseil d'État (államtanács) előtti alapeljárásban közreműködő rapporteur public (független jogi előadó) indítványából származnak, amelyek e bíróság honlapján érhetők el: https://www.conseil-etat.fr/fr/arianeweb/CRP/conclusion/2024–03–06/453763?download_pdf.

12 A Bizottság írásbeli észrevételeiből kitűnik, hogy a bíróság a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás kimeneteléig felfüggesztette az eljárást.

20. E körülmények között a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Először is, a [2000/31 irányelv] által »szabályozott területhez« tartozónak kell-e tekinteni az olyan általános és elvont büntetőjogi rendelkezéseket, amelyek egyes cselekményeket bűncselekménynek minősítenek, amelyek miatt büntetőeljárás indítható, ha azok az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók és bármely más természetes vagy jogi személy magatartására is alkalmazhatók, vagy úgy kell-e tekinteni, hogy – mivel az irányelv egyetlen célja e szolgáltatások egyes jogi vonatkozásainak harmonizálása, nem pedig az, hogy kifejezetten a büntetőjog területén valósítson meg harmonizációt, és csak a szolgáltatásokra alkalmazandó követelményeket állapít meg – az ilyen büntetőjogi rendelkezések nem tekinthetők az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység megkezdésére és az ilyen tevékenység folytatására alkalmazandó, az ezen irányelvvel »szabályozott területhez« tartozó követelményeknek? Közelebbről, e „szabályozott terület" hatálya alá tartoznak-e a kiskorúak védelmének biztosítását célzó büntetőjogi rendelkezések?

2) Az érintett szolgáltatásoknak csak egyes jogi vonatkozásait harmonizáló 2000/31 irányelv által »szabályozott területhez« tartozónak kell-e tekinteni azt, ha az online hírközlési szolgáltatások szerkesztőit arra kötelezik, hogy olyan eszközöket alkalmazzanak, amelyek megakadályozzák a kiskorúaknak az általuk terjesztett pornográf tartalmakhoz való hozzáférését, jóllehet, bár e kötelezettség az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatására vonatkozik, mivel a szolgáltató magatartásával, a szolgáltatás minőségével, illetve tartalmával kapcsolatos, ugyanakkor nem a szolgáltatók letelepedésével, a kereskedelmi tájékoztatással, az elektronikus úton kötött szerződésekkel, a közvetítő szolgáltatók felelősségi rendszerével, a magatartási kódexekkel, a jogviták peren kívüli rendezésével, a bírósági keresetekkel vagy a tagállamok közötti együttműködéssel kapcsolatos, tehát az irányelv II. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott egyik tárgykörre sem vonatkozik?

3) Az előző kérdésekre adandó igenlő válasz esetén hogyan kell összeegyeztetni a 2000/31/EK irányelvből eredő követelményeket az alapvető jogok Európai Unióban történő védelméből, közelebbről az Európai Unió Alapjogi Chartájának [a továbbiakban: Charta] 1. és 24. cikke, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény[13] 8. cikke által biztosított emberi méltóság és a gyermek mindenek felett álló érdeke védelméből eredő követelményekkel, amennyiben az adott szolgáltatás tekintetében hozott egyedi intézkedések elfogadása önmagában nem tűnik alkalmasnak az e jogok hatékony védelmének biztosítására? Létezik-e olyan [uniós] általános jogelv, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy – különösen sürgős esetben – a kiskorúaknak a méltóságukat és integritásukat érő sérelemmel szembeni védelme érdekében meghozzák a szükséges intézkedéseket, a szolgáltatók valamely kategóriájára vonatkozó általános és elvont intézkedéseket is beleértve, szükség esetén a 2000/31 irányelv hatálya alá tartozó szolgáltatók tekintetében eltérve a szolgáltatók származási helye szerinti állam általi szabályozásának ezen irányelvben rögzített elvétől?"

13 Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (a továbbiakban: EJEE).

B. C-190/24. sz. ügy

21. A franciaországi székhelyű Coyote System társaság a francia jogban a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L. 130-11. cikkében szereplő „a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás” minősítésnek megfelelő szolgáltatást nyújt.

22. E rendelkezés lehetővé teszi a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság számára, hogy – korlátozott ideig és korlátozott földrajzi területen – megtiltsa az ilyen típusú szolgáltatások üzemeltetőinek, hogy továbbítsák felhasználóik azon üzeneteit, amelyek felfedhetik az alkoholfogyasztás és a kábítószer-felhasználás ellenőrzésének helyét, valamint bizonyos bűnügyi rendőrségi műveleteket, például amelyeket súlyos bűncselekmények miatt körözött személyekkel szemben végeznek, vagy azért, mert az illetők pszichiátriai létesítményből szöktek meg (a továbbiakban: szóban forgó továbbítási tilalom). A 2021. április 19-i rendelet meghatározta e jogkör gyakorlásának egységes feltételeit.

23. A Coyote System keresetet nyújtott be a Conseil d’État-hoz (államtanács) e rendelet megsemmisítése iránt. E kereset alátámasztása érdekében e társaság többek között a 2000/31 irányelv céljainak és 15. cikkének megsértésére hivatkozott. Ugyanezen kifogást kifogás útján a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L. 130-11. cikkével szemben is előterjesztették.

24. E körülmények között a Conseil d’État (államtanács, Franciaország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [2000/31 irányelv] által előírt »szabályozott terület« részének kell-e tekinteni a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetőivel szemben előírt azon tilalmat, hogy a felhasználók által kiadott olyan üzeneteket vagy jelzéseket, amelyek lehetővé tehetik más felhasználók számára, hogy kivonják magukat bizonyos közúti ellenőrzések alól, e szolgáltatáson keresztül továbbítsák, annak ellenére, hogy bár e tilalom az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység végzésére vonatkozik, mivel a szolgáltató magatartását, a szolgáltatás minőségét vagy tartalmát érinti, azonban nem a belső piaccal, a szolgáltatók letelepedésével, a kereskedelmi tájékoztatással, az elektronikus úton kötött szerződésekkel, a közvetítő szolgáltatók felelősségével, a magatartási kódexekkel, a jogviták peren kívüli rendezésével, a bírósági keresetekkel és a tagállamok közötti együttműködéssel kapcsolatos, és így nem vonatkozik a II. fejezet harmonizációs rendelkezései által szabályozott kérdések egyikére sem?

2) Az olyan továbbítási tilalom, amelynek célja többek között annak megakadályozása, hogy a bűncselekmény miatt körözött, illetve a közrendre vagy a közbiztonságra veszélyt jelentő személyek kivonhassák magukat a közúti ellenőrzések alól, olyan, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtására vonatkozó követelmények hatálya alá tartozik-e, amelyeket a tagállam nem írhat elő a más tagállamból származó szolgáltatókkal szemben annak ellenére, hogy a [2000/31 irányelv] (26) preambulumbekezdése kimondja, hogy az irányelv nem fosztja meg a tagállamokat attól a lehetőségtől, hogy alkalmazzák nemzeti büntetőjoguk és büntetőeljárási joguk szabályait azzal a céllal, hogy a bűncselekmények felderítéséhez és üldözéséhez szükséges minden nyomozati és egyéb intézkedést megtegyenek?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2000/31 irányelv 15. cikkét, amely megtiltja, hogy az általa szabályozott szolgáltatókkal szemben az egyedi esetekre alkalmazandó kötelezettségeken kívül általános nyomon követési kötelezettséget írjanak elő, hogy azzal ellentétes az olyan rendelkezés alkalmazása, amely csupán azt írja elő, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetői számára előírható, hogy e szolgáltatás keretében ne továbbítsanak konkrétan bizonyos üzenet- vagy jelzéskategóriákat, de azt nem írja elő, hogy az üzemeltetőnek e célból meg kellene ismernie azok tartalmát?”

IV. A Bíróság előtti eljárás

25. A Bíróság a C-190/24. és C-188/24. sz. ügyeket az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette. 2025. március 24-én közös szóbeli meghallgatásra került sor, amelyen a Webgroup és az NKL Associates, a Coyote System, a Les effronté-E-S, a francia, a cseh és a norvég kormány, valamint a Bizottság ismertette szóbeli észrevételeit.

V. Elemzés

26. A jelen ügyekben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések a 2000/31 irányelv rendelkezéseire, és mindenekelőtt az irányelv 3. cikke által létrehozott mechanizmusra, valamint e mechanizmus központi fogalmára, vagyis az ezen irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett „szabályozott terület” fogalmára vonatkoznak.

27. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elemzésének megkezdése előtt előzetesen néhány észrevételt teszek e mechanizmussal kapcsolatban (A. rész). Ezeket az észrevételeket kiegészítem az alapeljárások határokon átnyúló dimenziójával, amely – amint azt bemutatom – a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyára tekintettel nem releváns (B. rész). Ezt követően kifejtem e kérdések terjedelmét, mielőtt ismertetném elemzésem felépítését (C. rész). Végül megvizsgálom ezeket a kérdéseket (D. és E. rész).

A. A 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus

28. Először is megjegyzem, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikke kizárólag az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtókra vonatkozik, és hogy a kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések – amelyek érvényességét vitatják – hatálya alá tartozó szolgáltatások ilyen szolgáltatásoknak minősülnek.

29. Másodszor megjegyzem, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus – amelynek központi fogalma a „szabályozott terület” – kizárólag olyan határokon átnyúló helyzetekben játszik szerepet, amelyekben az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás egyik tagállamban letelepedett szolgáltatója szembesülhet egy másik tagállam által elfogadott intézkedéssel. [14]

[14] Lásd ebben az értelemben: 2020. december 3-i Star Taxi App ítélet (C-62/19, EU:C:2020:980, 72. pont); 2023. április 27-i Viagogo ítélet (C-70/22, EU:C:2023:350, 25–28. pont);

30. A 2000/31 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése ugyanis előírja, hogy minden tagállam biztosítja, hogy a területén letelepedett szolgáltatók által nyújtott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatások megfeleljenek azoknak az adott tagállamban alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek, amelyek beletartoznak a szabályozott területbe. Egyébiránt e cikk (2) bekezdése pontosítja, hogy a tagállamok nem korlátozhatják „a szabályozott területtel összefüggő okokból" az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások másik tagállamból történő nyújtásának szabadságát. Kivételesen ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében egy tagállam egy adott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatás tekintetében olyan intézkedéseket hozhat, amelyek az említett irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) pontjában (anyagi jogi feltételek) és 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjában (eljárási feltételek) meghatározott több együttes feltétel teljesülése esetén eltérnek az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgásának elvétől.

31. Bár a 2000/31 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében szereplő „a szabályozott területtel összefüggő okokból" megfogalmazás értelmezési kétségeket vethet fel, az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy ez az irányelv a származási tagállamban történő felügyelet és a kölcsönös elismerés elvének alkalmazásán alapul. Így az említett irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott területen az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat kizárólag azon tagállamban szabályozzák, amelynek területén e szolgáltatások nyújtói letelepedtek. [15]

B. Az alapügyek határokon átnyúló dimenziója

32. A jelen ügyek többek között a 2000/31 irányelv 2. cikke h) pontjának értelmezésére vonatkoznak, amely meghatározza a „szabályozott terület" fogalmát. E tekintetben, amint azt már megjegyeztem, [16] az ezen irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus – amelynek központi fogalma a „szabályozott terület" – kizárólag a határokon átnyúló helyzetekben játszik szerepet.

33. A jelen ügyben a C-190/24. sz. ügy alapeljárásának felperese, a Coyote System székhelye Franciaországban található, és az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet egy francia bíróság terjesztette elő. Elsődlegesen tehát jogosan merül fel a kérdés, hogy a szabályozott területre vonatkozó, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válaszok relevánsak-e a megfelelő alapeljárás szempontjából.

34. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Coyote System nem a közvetlenül őt érintő közigazgatási eljárás keretében nyújtott be keresetet a Conseil d'État-hoz (államtanács), hanem hatáskörtúllépés miatt nyújtott be megsemmisítés iránti önálló keresetet, ahogyan azt a C-188/24. sz. ügy alapeljárásának felperesei is tették. Ezenfelül a tárgyaláson megerősítést nyert, hogy a Conseil d'État (államtanács) az említett eljárás keretében a megtámadott rendelkezések jogszerűségének absztrakt felülvizsgálatát végzi. Következésképpen úgy tűnik, hogy a Coyote Systemhez fűződő sajátosságok- nem korlátozzák sem a társaság által a Conseil d'État-hoz (államtanács) benyújtott keresetben felhozható kifogásokat, sem pedig e bíróság hatáskörét. Ebből következik, hogy a C-190/24. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések az alapeljárás szempontjából relevánsak, és megválaszolandóak.

[15] Lásd ebben az értelemben: 2023. november 9-i Google Ireland és társai ítélet (C-376/22, a továbbiakban: Google Ireland és társai ítélet, EU:C:2023:835, 42. pont); 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 55. pont).

[16] Lásd a jelen indítvány 29. és azt követő pontjait.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre vonatkozó előzetes észrevételek

1. A szóban forgó nemzeti intézkedések

35. A jelen ügyekben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések olyan nemzeti intézkedésekre vonatkoznak, amelyeket a Francia Köztársaság a más tagállamokban letelepedett, információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtóira is alkalmazni kíván.

36. Ami a C-188/24. sz. ügyet illeti, a szóban forgó intézkedések az online hírközlési szolgáltatások szerkesztőit terhelő azon kötelezettségre vonatkoznak, hogy olyan műszaki eszközöket alkalmazzanak, amelyek megakadályozzák a kiskorúaknak az általuk terjesztett pornográf tartalmakhoz való hozzáférését (a továbbiakban: szóban forgó kötelezettség).

37. E tekintetben a nemzeti rendelkezések, amelyek jogszerűségét az alapügyben vitatják, felhatalmazzák a hatáskörrel rendelkező hatóságot arra, hogy az online hírközlési szolgáltatás szerkesztőjének felszólítást küldjön, amelyben felhívja, hogy hozzon meg minden olyan intézkedést, amely megakadályozza a kiskorúak hozzáférését a pornográf tartalmakhoz.[17] Azonban az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben szereplő kötelezettség nem egy ilyen felszólításból ered, hanem azokból az általános és elvont rendelkezésekből, amelyek büntetőjogi szankcióval sújtják azt, aki pusztán egy életkorra vonatkozó nyilatkozat alapján hozzáférést biztosít kiskorúaknak pornográf tartalmakhoz.[18]

38. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis pontosítja, hogy az alapeljárás felperesei arra hivatkoznak, hogy a vitatott rendelkezések nem korlátozódnak arra, hogy olyan eljárást írjanak elő, amely lehetővé teszi a közigazgatási hatóság számára, hogy a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére kötelezze, hanem a szóban forgó bűncselekmény tartalmára tekintettel – amelyet a büntető törvénykönyv 227–24. cikkének a 2020. július 30-i törvény 22. cikkéből eredő rendelkezésekkel való kiegészítése pontosít – azzal a hatással is járnak, hogy a más tagállamokban letelepedett szolgáltatókat arra kényszerítik, hogy a kiskorúaknak az általuk terjesztett tartalmakhoz való hozzáférését megakadályozó műszaki eszközöket alkalmazzanak.[19]

39. Ami a C-190/24. sz. ügyet illeti, a szóban forgó nemzeti intézkedések a járművezetést vagy a navigációt segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetőivel szemben előírt azon tilalomra vonatkoznak, hogy a felhasználók által kiadott üzeneteket és jelzéseket továbbítsák, amint azt a szolgáltatás rendes működési módja keretében rendszerint teszik.

[17] A hatáskörrel rendelkező hatóságnak az ilyen felszólítás kibocsátására vonatkozó jogköréről a 2020. július 30-i törvény 23. cikke rendelkezett. Meg kell jegyeznem, hogy 2024-ben a digitális gazdaságba vetett bizalomról szóló, 2004. június 21-i 2004–575. sz. törvény (JORF 0143. sz., 2004. június 22.) új 10–1. és 10–2. cikke lépett e cikk helyébe, és hogy ez utóbbi rendelkezés immár a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) és b) pontjában vagy 3. cikkének (5) bekezdésében előírt eltérő eljárások alkalmazását írja elő.

[18] Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tehát nem az általános és elvont rendelkezések alapján elfogadott és a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) és (5) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő egyedi intézkedésekre vonatkoznak, hanem magukra az általános és elvont rendelkezésekre, amelyeket az információs társadalom szolgáltatásainak nyújtói tekintetében változatlanul alkalmaznak.

[19] E tekintetben a Bizottság a tárgyaláson előadta, hogy a 2020. július 30-i törvény 22. cikkének a 2000/31 irányelvvel való összhangja az alapügyben nem vitatott. A Bizottság szerint ugyanis a 2021. október 7-i rendeleten kívül a kérdést előterjesztő bíróság csak e törvény 23. cikkét vizsgálja az uniós joggal való összeegyeztethetőség szempontjából. Ez a megjegyzés arra utalhat, hogy a Bíróság elemzésének nem az olyan kötelezettségre kell irányulnia, amely a büntetőjog általános és elvont rendelkezéseinek a következménye, hanem arra a felszólításra, amelyet a hatáskörrel rendelkező hatóság az online hírközlési szolgáltatás szerkesztőjéhez intézhet. Ugyanakkor a jelen ügy harmadik kérdéséből mindenekelőtt az következik, hogy az előterjesztő bíróság e kötelezettségre hivatkozik.

2. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és az elemzés felépítése

40. A két ügy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdései részben átfedik egymást, és közös problémákra vonatkoznak.

41. A C-188/24. sz. ügyben előterjesztett első kérdés és a C-190/24. sz. ügyben előterjesztett második kérdés arra irányul, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedések a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területhez tartoznak-e, annak ellenére, hogy ezen intézkedések nem vonatkoznak az ezen irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott egyik tárgykörre sem.

42. Egyébiránt a C-188/24. sz. ügyben előterjesztett második kérdés és a C-190/24. sz. ügyben előterjesztett első kérdés annak meghatározására irányul, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedések ki vannak-e zárva a szabályozott területből amiatt, hogy azok a büntetőjog hatálya alá tartozó általános és elvont rendelkezések következményei, illetve a közúti ellenőrzések hatékonyságának biztosításához szükséges intézkedésnek minősülnek.

43. Az ezekben az ügyekben harmadikként feltett kérdések azonban különböző kérdéseket vetnek fel. A C-188/24. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés ugyanis a 2000/31 irányelv követelményeinek és az alapvető jogok Európai Unión belüli védelméből eredő követelményeknek az összeegyeztetésére vonatkozik. Ami a C-190/24. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdést illeti, az az ezen irányelv 15. cikkének értelmezésére vonatkozik, és annak meghatározására irányul, hogy az általános nyomon követési kötelezettség előírásának az e rendelkezésben szereplő tilalma akadályát képezi-e a szóban forgó továbbítási tilalom alkalmazásának.

44. A C-188/24. és a C-190/24. sz. ügyek közötti különbségekre tekintettel és a jelen indítvány olvasatának megkönnyítése érdekében külön-külön vizsgálom az egyes ügyeket és az azokban felvetett kérdéseket.

D. A C-188/24. sz. ügy

45. A C-188/24. sz. ügyben felvetett jogi problémákra vonatkozó elemzésem az előterjesztő bíróság által feltett kérdések sorrendjének megváltoztatását igényli.

46. Így mindenekelőtt elemezni fogom a szabályozott terület terjedelme és a 2000/31 irányelv által az uniós jog szintjén megvalósított harmonizáció közötti kapcsolat problematikáját, megvizsgálva azt is, hogy a szóban forgó kötelezettség olyan követelménynek minősül-e, amely eleve a szabályozott területhez tartozik (második kérdés). Ezt követően megvizsgálom e terület és a büntetőjog területének kapcsolatát (első kérdés). Végül megvizsgálom, hogy a szóban forgó kötelezettség – feltételezve, hogy az irányelv kizárja annak más tagállamokban letelepedett szolgáltatókra való alkalmazását – alkalmazható-e mégis rájuk az alapvető jogok alapján (harmadik kérdés).

1. A második kérdés

a) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés tartalmáról

47. A második kérdés lényegében arra irányul, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület magában foglalja-e az online hírközlési szolgáltatások szerkesztőit terhelő azon kötelezettséget, hogy olyan műszaki eszközöket alkalmazzanak, amelyek megakadályozzák a kiskorúaknak az általuk terjesztett pornográf tartalmakhoz való hozzáférését, annak ellenére, hogy e kötelezettség nem vonatkozik az ezen irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott egyik tárgykörre sem.

48. Előzetesen megjegyzem, hogy bár e kérdés a 2000/31 irányelv II. fejezetére utal, az abban említett tárgyköröket nem kizárólag e fejezet, hanem a III. fejezet is szabályozza. A szolgáltatók letelepedését (4. cikk), a kereskedelmi tájékoztatást (6–8. cikk), az elektronikus úton kötött szerződéseket (9–11. cikk), a közvetítő szolgáltatók felelősségi rendszerét (12–15. cikk), a magatartási kódexeket (16. cikk), a jogviták peren kívüli rendezését (17. cikk), a bírósági kereseteket (18. cikk) és a tagállamok közötti együttműködést (19. cikk) ugyanis ezen irányelv II. és III. fejezete szabályozza, amelyek a 4–15., illetve a 16–20. cikket foglalják magukban.

49. E kérdés vizsgálatát illetően először is tisztázni kell, hogy a szabályozott terület a 2000/31 irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörökből áll, és igenlő válasz esetén ezt követően konkrétan meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés a szabályozott területhez tartozik-e.

50. Egyrészt ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy e nemzeti intézkedés nem érinti a 2000/31 irányelv II. és III. fejezete által harmonizált szempontokat. Meg kell állapítani, hogy ehhez nem fűződik kétség.

51. Másrészt e kérdés megfogalmazása arra enged következtetni, hogy e bíróság azt is előfeltételezi, hogy – az arra a kérdésre adandó válasz függvényében, hogy a szabályozott terület a 2000/31 irányelv II. és III. fejezetében említett területekre korlátozódik-e – a szóban forgó nemzeti intézkedés az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatásával kapcsolatos követelményként a szabályozott területhez tartozik. Véleményem szerint ez így van. A teljesség kedvéért azonban, és mivel több fél vitatja ezt az előfeltevést, megvizsgálom, hogy ez az intézkedés ilyen követelménynek minősül-e.

b) A szabályozott terület terjedelme és a 2000/31 irányelv által megvalósított harmonizáció

52. A francia kormány írásbeli észrevételeiben arra hivatkozik, hogy a 2000/31 irányelv kapcsolatot teremt a szabályozott terület és az általa harmonizált terület között. A francia kormány fenntartja, hogy egy másodlagos jogi aktus bevezető részének általános rendelkezései elvileg arra szolgálnak, hogy tisztázzák az említett aktus érdemi részének tartalmát. Ezeket az általános rendelkezéseket tehát a másodlagos joganyag többi részével együtt kell értelmezni. Ebből következik, hogy kizárólag az ezen irányelv II. és III. fejezetének a belső jogba való átültetése érdekében elfogadott nemzeti rendelkezéseknek kell „szabályozottnak” lenniük az irányelv 3. cikkének megfelelően.

53. Márpedig a 2000/31 irányelvben semmi nem enged arra következtetni, hogy a szabályozott terület terjedelme az ezen irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörökre korlátozódna.

54. Először is, a fentiekkel ellentétben a 2000/31 irányelv – az 1. cikk (1) bekezdése szerint – a belső piac megfelelő működéséhez kíván hozzájárulni az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgásának biztosítása által. Egyébiránt – az irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerint – ezen irányelv a fenti célkitűzés eléréséhez szükséges mértékben közelít egymáshoz bizonyos, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó, a belső piaccal kapcsolatos – az említett irányelv II. és III. fejezetében szabályozott kérdéseken kívüli – nemzeti rendelkezéseket.

55. Ez utóbbi tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkében meghatározott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások belső piacára vonatkozó mechanizmus logikája eltér az irányelv II. és III. fejezetének rendelkezések logikájától. E mechanizmus célja lényegében az, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat főszabály szerint annak a tagállamnak a jogrendszere alá rendelje, amelyben a szolgáltató letelepedett,[20] míg e rendelkezések célja az elektronikus kereskedelem egyes sajátos szempontjainak harmonizálása.

56. Ennél is fontosabb, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus mindenekelőtt harmonizációs rendelkezések hiányában bír jelentőséggel, abban az esetben, ha valamely tagállam olyan nemzeti rendelkezéseket kíván előírni egy másik tagállamban letelepedett szolgáltató számára, amelyek nem felelnek meg az e másik tagállam által elfogadott rendelkezéseknek.

57. Amint ugyanis azt már kifejtettem,[21] ez a mechanizmus a származási tagállamban történő felügyelet és a kölcsönös elismerés elvének alkalmazásán alapul, így a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott területen az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat kizárólag azon tagállamban szabályozzák, amelynek a területén az e szolgáltatások nyújtói letelepedtek.[22]

58. Következésképpen egyrészt az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások származási tagállamaként az egyes tagállamok feladata e szolgáltatások szabályozása, és ennek keretében a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett közérdekű célok védelme. A származási tagállam kötelezettségeket írhat elő az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szolgáltatói számára e célkitűzések teljesítésének biztosítása érdekében. Másrészt a kölcsönös elismerés elvének megfelelően az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállamként az egyes tagállamok feladata, hogy ne korlátozzák e szolgáltatások szabad mozgását azáltal, hogy a szabályozott területhez tartozó, általuk elfogadott további kötelezettségek tiszteletben tartását követelik meg.[23]

[20] Lásd ebben az értelemben: 2011. október 25-i eDate Advertising és társai ítélet (C-509/09 és C-161/10, EU:C:2004:685, 57. pont).

[21] Lásd a jelen indítvány 31. pontját.

[22] Lásd ebben az értelemben: Google Ireland és társai ítélet (42. pont); 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 55. pont).

[23] Lásd ebben az értelemben: Google Ireland és társai ítélet (43. és 44. pont); 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 56. és 57. pont).

59. Ennélfogva a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus hatékony érvényesülésének biztosítása és e mechanizmus céljának megfelelő teljes körű végrehajtásának lehetővé tétele érdekében [24] a szabályozott terület terjedelme nem korlátozható az ezen irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörökre. [25]

60. Másodszor, a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja arra helyezi a hangsúlyt, hogy a szabályozott terület magában foglalja a tagállamok jogrendszereiben meghatározott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtókra, illetve az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó követelményeket. Ez a megfogalmazás kellően tág ahhoz, hogy az olyan tisztán nemzeti rendelkezéseket is magában foglalja, amelyek nem az uniós jogból származnak. Ezenkívül ellentétben áll az ezen irányelv 7. cikkében alkalmazott megfogalmazással, amely a nem kívánt kereskedelmi tájékoztatás tekintetében az uniós jog által előírt követelményekre hivatkozik. [26]

61. Harmadszor, a 2000/31 irányelv (21) preambulumbekezdése pontosítja, hogy „[a] szabályozott terület alkalmazási köre nem sérti az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokkal kapcsolatos jövőbeni közösségi harmonizációt és a közösségi jognak megfelelően nemzeti szinten elfogadásra kerülő jövőbeni jogszabályokat”. Ez a pontosítás azt jelzi, hogy ebben a szakaszban a szabályozott terület olyan nemzeti szinten megállapított követelményekre is kiterjed, amelyek nem a harmonizált uniós jogból származnak.

62. Negyedszer, a 2000/31 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az e cikkben létrehozott mechanizmus nem alkalmazható az irányelv mellékletében felsorolt olyan esetekben, amelyek más uniós jogi aktusok vagy a tagállamok kötelmi jogának hatálya alá tartoznak. Márpedig, ha a szabályozott terület az ezen irányelv II. és III. fejezete által szabályozott tárgykörökre korlátozódna, nem lenne szükséges kizárni e mechanizmus hatálya alól az említett irányelvtől eltérő uniós jogi aktusok vagy a kötelmi jog hatálya alá tartozó eseteket. Ezek az esetek ugyanis nem képezik a II. és III. fejezet által megvalósított harmonizáció tárgyát, tehát nem tartoznak a szabályozott területhez.

63. Végül, ötödik helyen, amint azt a Coyote System helyesen megjegyezte, ezt az értelmezést a Bíróság ítélkezési gyakorlata is alátámasztja. Annak meghatározása érdekében ugyanis, hogy valamely nemzeti jogszabály a 2000/31 irányelv értelmében vett szabályozott területhez tartozik-e, a Bíróság annak vizsgálatára szorítkozik, hogy e szabályozás e területnek az ezen irányelv 2. cikkének h) pontjában foglalt fogalommeghatározása alá tartozik-e. Ezzel szemben nem vizsgálja, hogy a szóban forgó intézkedések az említett irányelv II. és III. fejezetében szabályozott tárgykörök valamelyikébe tartoznak-e. [27]

[24] Lásd a 2000/31 irányelv (22) preambulumbekezdését: „[…] a szolgáltatásnyújtás szabadságának hatékony biztosítása érdekében, valamint a szolgáltatások nyújtói és igénybe vevői számára a jogbiztonság hatékony biztosítása érdekében”.

[25] Lásd ebben az értelemben: 2011. október 25-i eDate Advertising és társai ítélet (C-509/09 és C-161/10, EU:C:2011:685, 57. pont). Lásd még: Crabit, E., „La directive sur le commerce électronique: le projet »Méditerranée«”, Revue du droit de l’Union européenne, 2000, 4. sz., 767. o.

[26] A 2000/31 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy „[a] közösségi jog által megállapított egyéb követelményeken túlmenően, azok a tagállamok, amelyek megengedik nem kívánt kereskedelmi tájékoztatás elektronikus levelezés útján történő küldését, biztosítják, hogy a területükön letelepedett szolgáltatók ilyen kereskedelmi tájékoztatása – amint a felhasználó megkapta őket – ekként világosan és egyértelműen azonosíthatóak legyenek”.

[27] Lásd: 2019. december 19-i Airbnb Ireland ítélet (C-390/18, EU:C:2019:1112, 82. pont); 2020. október 1-jei A (Gyógyszerek reklámozása és online értékesítése) ítélet (C-649/18, EU:C:2020:764, 87. és 88. pont); 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 64. pont).

64. Meg kell tehát állapítani, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület akkor is magában foglalja az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatásával kapcsolatos követelményeket, ha azok nem vonatkoznak az ezen irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörökre.

65. Most konkrétan meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés a 2000/31 irányelv értelmében vett szabályozott területhez tartozik-e. Hangsúlyozom, hogy ez a vizsgálat nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy ez az intézkedés kizárt-e a szabályozott területből azon az alapon, hogy büntetőjogi kérdésről van szó: ez a probléma az ügy első kérdésének tárgyát képezi, amelyet a jelen indítvány egy későbbi szakaszában fogok vizsgálni.

66. E körülmények között néhány pontosítást kell tenni a 2000/31 irányelv értelmében vett „szabályozott terület” fogalmát illetően.

c) A szabályozott területre vonatkozó követelmények

67. A 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja úgy határozza meg a „szabályozott terület” fogalmát, mint „a tagállamok jogrendszereiben meghatározott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtókra, illetve az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó követelmények, tekintet nélkül arra, hogy általános jellegűek vagy kifejezetten e szolgáltatókra és szolgáltatásokra vonatkoznak”.

68. Ezenkívül ezen irányelv 2. cikke h) pontjának i. alpontja előírja, hogy a szabályozott terület azokat a követelményeket tartalmazza, amelyeket a szolgáltatónak teljesítenie kell az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység megkezdése és folytatása tekintetében. A rendelkezés pontosítja, hogy a tevékenység gyakorlására vonatkozó követelmények különösen a szolgáltató magatartására, a szolgáltatásának minőségére, illetve tartalmára vonatkoznak.

69. Az ítélkezési gyakorlatból továbbá kitűnik, hogy a szabályozott területre vonatkozó követelmények célja annak meghatározása, hogy hogyan kell végezni az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenységet ahhoz, hogy azt jogszerűen lehessen gyakorolni.[28] Függetlenül attól, hogy milyen jellegű felelősség merülhet fel az ilyen kötelezettségek be nem tartása miatt (polgári, közigazgatási, büntetőjogi stb.), ezeknek a kötelezettségeknek a tárgya döntő jelentőségű. A 2000/31 irányelv értelmében vett követelménynek ugyanis mindenképpen az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység megkezdésére vagy folytatására kell vonatkoznia.

70. Márpedig a 2000/31 irányelv 2. cikke h) pontjának ii. alpontja előírja, hogy a szabályozott terület nem tartalmaz olyan követelményeket, mint az árura mint olyanra, az áruk leszállítására és a nem elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra alkalmazandó követelmények. Igaz, hogy ez a rendelkezés nyitott megfogalmazást használ („mint”). Az uniós jogalkotó szándéka azonban a

[28] Lásd: 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 62. pont). Lásd szintén az Airbnb Ireland és társai ügyre vonatkozó indítványomat (C-662/22–C-667/22, EU:C:2024:18, 155. és 158. pont).

szabályozott terület terjedelmének e korlátait illetően egyértelműen kitűnik ezen irányelv (21) preambulumbekezdéséből. Amint ugyanis azt e preambulumbekezdés pontosítja,[29] a szabályozott terület csak az online tevékenységekre vonatkozó követelményekre terjed ki.

71. E megfontolások fényében kell megállapítani, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés által előírthoz hasonló kötelezettség az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatására vonatkozó követelménynek minősül-e.

d) A szóban forgó műszaki eszközök alkalmazására vonatkozó kötelezettség

72. Annak megállapítása érdekében, hogy az online hírközlési szolgáltatások szerkesztőinek a műszaki eszközök telepítésére vonatkozó kötelezettsége a szabályozott területhez tartozik-e, meg kell határozni, hogy e kötelezettség az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység megkezdésére vagy e tevékenység folytatására vonatkozik-e.

73. A Bíróságnak már volt alkalma megvizsgálni azt a kérdést, hogy a 2000/31 irányelv értelmében vett szabályozott terület alá tartozik-e az olyan nemzeti szabályozás, amely a gyógyszereket online értékesítő gyógyszertárak számára azt a kötelezettséget írja elő, hogy a megrendelési folyamatba egészségügyi kérdőívet illesszenek be. E szabályozás a beteg által a gyógyszertár weboldalán feladott első gyógyszerrendelés jóváhagyását online egészségügyi kérdőív előzetes kitöltésétől tette függővé.[30]

74. Ítéletében a Bíróság a 2000/31 irányelv 2. cikke h) pontjának i. alpontjára hivatkozott, amely előírja, hogy a „szabályozott terület” magában foglalja az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatásával, különösen a szolgáltatás tartalmával kapcsolatos követelményeket, a szerződésekre alkalmazandókat is ideértve, és erre a kérdésre igenlő választ adott.[31]

75. A Bíróság úgy vélte ugyanis, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a nem orvosirendelvény-köteles gyógyszerek online értékesítésére vonatkozó szerződést meg lehet kötni, valamint azt, hogy milyen módon kell a gyógyszerész értékesítési és tanácsadási tevékenységét online gyakorolni.[32] Ebből azt a következtetést vonom le, hogy az olyan nemzeti intézkedés, amely az információs társadalom szolgáltatóját arra kötelezi, hogy határozza meg szolgáltatásához való hozzáférés vagy annak használatának konkrét feltételeit, a szolgáltatás tartalmára vonatkozó követelménynek minősül. Az ilyen intézkedés ugyanis meghatározza azt a módot, ahogyan a szolgáltatónak a tevékenységét az online környezetben a szolgáltatása felhasználóival szemben végeznie kell.

[29] A 2000/31 irányelv (21) preambulumbekezdése kimondja, hogy „[a] szabályozott terület alkalmazási köre nem sérti az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokkal kapcsolatos jövőbeni közösségi harmonizációt és a közösségi jognak megfelelően nemzeti szinten elfogadásra kerülő jövőbeni jogszabályokat; a szabályozott terület csak az on-line tevékenységekkel, mint például az on-line tájékoztatással, on-line reklámozással, on-line vásárlással, on-line szerződéskötéssel kapcsolatos követelményeket szabályozza, és nem érinti a tagállamoknak az árukkal kapcsolatos olyan jogi követelményeit, mint például a biztonsági szabványok, a címkézési kötelezettségek vagy a termékfelelősség, sem a tagállamoknak az áruk átadásával, illetve szállításával kapcsolatos követelményeit, ideértve a gyógyszerek forgalmazására vonatkozókat; a szabályozott terület nem tartalmazza a közigazgatási szervek elővásárlási jogának bizonyos árukkal, például műalkotásokkal kapcsolatban történő gyakorlását”.

[30] Lásd ebben az értelemben: 2020. október 1-jei A (Gyógyszerek reklámozása és online értékesítése) ítélet (C-649/18, EU:C:2020:764, 86. pont).

[31] Lásd ebben az értelemben: 2020. október 1-jei A (Gyógyszerek reklámozása és online értékesítése) ítélet (C-649/18, EU:C:2020:764, 87. pont).

[32] Lásd ebben az értelemben: 2020. október 1-jei A (Gyógyszerek reklámozása és online értékesítése) ítélet (C-649/18, EU:C:2020:764, 88. pont).

76. Az ítélkezési gyakorlat e pontosításaira tekintettel a szóban forgó nemzeti intézkedést úgy kell tekinteni, mint amely a felhasználók számára hozzáférhető szolgáltatás tartalmát szabályozza, mivel a szolgáltatót olyan műszaki eszközök alkalmazására kötelezi, amelyekkel minden felhasználó szembesül. Ez az intézkedés tehát meghatározza azt a módot, ahogyan a szolgáltatónak a tevékenységét gyakorolnia kell.

77. Ezen túlmenően a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság felszólíthatja a megfelelő műszaki eszközöket nem alkalmazó szolgáltatót, és az e fellépésre vonatkozó végzés figyelmen kívül hagyása az érintett oldalakhoz való hozzáférés megvonásához vagy a találati listáról való törlésükhöz vezethet. A szolgáltatónak tehát eleget kell tennie a kiskorúak hozzáférésének megakadályozását célzó intézkedések alkalmazására vonatkozó kötelezettségének ahhoz, hogy jogszerűen nyújthasson online hírközlési szolgáltatásokat.

78. A fentiek és a jelen indítvány 64. pontjában kifejtett megfontolások alapján a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az online hírközlési szolgáltatások szerkesztőinek azon kötelezettsége, hogy olyan műszaki eszközöket alkalmazzanak, amelyek megakadályozzák a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférését, annak ellenére a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott területre tartozik, hogy e kötelezettség nem vonatkozik az említett irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott egyik tárgykörre sem.

2. Az első kérdés

a) Az első kérdés terjedelméről

79. Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy ki van-e zárva a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférésének megakadályozására szolgáló műszaki eszközök alkalmazására vonatkozó kötelezettség amiatt, hogy olyan általános és elvont büntetőjogi rendelkezésekből következik, amelyek egyes cselekményeket büntetőeljárás alá vonható bűncselekménynek minősítenek, és amelyek különbségtétel nélkül alkalmazandók minden természetes és jogi személyre.

80. Több meghatározó tényezőt kell megvizsgálni annak megállapítása céljából, hogy a szóban forgó kötelezettség ki van-e zárva a szabályozott területből, vagyis először is a valamennyi természetes vagy jogi személyre különbségtétel nélkül alkalmazandó nemzeti rendelkezések általános és elvont jellegét, másodszor a 2000/31 irányelvnek e területet behatároló rendelkezéseit, harmadszor pedig ezen irányelv jogalapját. Az ezen elemekre vonatkozó megfontolásokat az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdésére vonatkozó észrevételekkel egészítem ki.

b) A nemzeti rendelkezések általános és elvont jellege

81. A kérdést előterjesztő bíróság felhívja a Bíróság figyelmét arra, hogy a szóban forgó kötelezettség olyan általános és elvont jellegű rendelkezésekből ered, amelyek egyaránt alkalmazhatók az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtójának magatartására és bármely más természetes vagy jogi személy magatartására.

82. E tekintetben a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja a „szabályozott területet” az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtókra vagy e szolgáltatásokra alkalmazandó követelményekként határozza meg, tekintet nélkül arra, hogy általános jellegűek vagy kifejezetten e szolgáltatókra és szolgáltatásokra vonatkoznak. Következésképpen a követelményként való minősítés szempontjából irreleváns, hogy a nemzeti rendelkezés személyi hatálya nem korlátozódik az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtói körére. Mindemellett hangsúlyozom, hogy a nemzeti szabályozás által megállapított követelmény csak annyiban tartozik a szabályozott területhez, amennyiben az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtóira vonatkozik.

83. A teljesség kedvéért rámutatnék, hogy az a tény, hogy a kiskorúak által megtekinthető pornográf képek terjesztése már az online szolgáltatások megjelenése előtt is tilos volt, nem jelenti azt, hogy a szóban forgó kötelezettség ne tartozna a szabályozott területhez. A 2000/31 irányelvben előírt bizonyos kivételektől eltekintve ugyanis minden olyan nemzeti intézkedés, amely az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység megkezdésére vagy folytatására vonatkozik, a szabályozott területhez tartozik. E tekintetben a Bíróság már tisztázta, hogy az uniós jogalkotó nem írt elő olyan eltérést, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy fenntartsák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtása szabadságának korlátozására alkalmas, az ezen irányelvet megelőző intézkedéseket anélkül, hogy tiszteletben tartanák az említett irányelv által e tekintetben előírt feltételeket.[33] Az ilyen intézkedések tehát a szabályozott területre tartoznak.

84. Az a körülmény tehát, hogy a szóban forgó kötelezettség olyan rendelkezésekből ered, amelyek „valamennyi természetes vagy jogi személyre” alkalmazandók, nem zárhatja ki azt a szabályozott területből. Most rátérek a szabályozott területet behatároló elemek vizsgálatára.

c) A szabályozott terület behatárolása

85. A szabályozott területet a 2000/31 irányelv több eleme határolja be.

86. Megjegyzem, hogy a szabályozott terület terjedelme magának a 2000/31 irányelvnek a hatálya alá tartozik (az 1. cikk (5) bekezdése), és azt egyrészt pozitív módon határozza meg a „szabályozott terület” fogalommeghatározása (2. cikk h) pontjának i. alpontja), másrészt pedig negatív módon az ezen irányelvben kifejezetten előírt kizárások (2. cikk h) pontjának ii. alpontja). Végül az említett irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus hatályát e cikk (3) bekezdése és az ott hivatkozott melléklet határozza meg.

87. Megvizsgálom ezeket a különböző elemeket annak megállapítása érdekében, hogy a büntetőjogi rendelkezések ki vannak-e zárva a szabályozott területről.

[33] Lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Airbnb Ireland ítélet (C-390/18, EU:C:2019:1112, 87. pont).

88. Először is, a 2000/31 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése kimondja, hogy az irányelv nem alkalmazható az adózás területén, illetve bizonyos meghatározott kérdésekre és tevékenységekre. Az uniós jogalkotó tehát nem szándékozott ezt a területet és ezeket a kérdéseket az irányelv és annak 3. cikkében létrehozott mechanizmus hatálya alá vonni.[34] Ugyanakkor ez a rendelkezés a szóban forgó irányelv hatálya alól kizárt területek és kérdések között nem említi a büntetőjogot.

89. Másodszor, a 2000/31 irányelv 2. cikke h) pontjának ii. alpontja pontosítja, hogy a szabályozott terület nem tartalmaz olyan követelményeket, mint az árura mint olyanra, az áruk leszállítására és a nem elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra alkalmazandó követelmények. Bár ez a rendelkezés nyitott megfogalmazást használ („mint”), az irányelv (21) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó a szabályozott területből ki akarta zárni azokat a követelményeket, amelyek nem vonatkoznak az online tevékenységekre.[35] Ennek következtében az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység online részére vonatkozó követelmények az említett irányelv 2. cikke h) pontjának ii) alpontja alapján nem zárhatók ki a szabályozott területről pusztán azért, mert a büntetőjog területéről származnak.

90. Végül, harmadszor, a büntetőjog nem szerepel azon esetek felsorolásában, amelyekre a 2000/31 irányelv 3. cikkében megállapított mechanizmus az említett cikk (3) bekezdésének megfelelően nem vonatkozik.[36] Ezenkívül fontos hangsúlyozni, hogy ezt a bekezdést, mivel az az e cikkben meghatározott főszabálytól való eltérést ír elő, szigorúan kell értelmezni.[37]

91. Következésképpen a 2000/31 irányelv azon rendelkezéseiből, amelyek behatárolják a szabályozott terület terjedelmét, semmi nem enged arra következtetni, hogy a tagállami büntetőjog alá tartozó intézkedések ki lennének zárva e terület alól.

d) A 2000/31 irányelv jogalapja és a büntetőjog

92. Írásbeli észrevételeiben a francia kormány arra hivatkozik, hogy a 2000/31 irányelvet többek között az EK 95. cikk (amelynek szövegét átvette az EUMSZ 114. cikk[38]) alapján fogadták el, amely nem vonatkozik a tagállamok büntetőjogára, és egy olyan időszakban, amikor az uniós jogalkotó még nem rendelkezett hatáskörrel arra, hogy büntetőjogi tárgyú vagy a tagállamok büntetőjogát érintő irányelvet fogadjon el. Márpedig ezen irányelv 3. cikkének a büntetőjog szabályaira történő alkalmazása e kormány szerint azt jelentené, hogy egyetlen tagállam jogát és hatóságait jelölnék meg alkalmazandó jogként és a bűncselekmények üldözésére hatáskörrel rendelkező hatóságként, ami az irányelv (8) preambulumbekezdésében tiltott büntetőjogi harmonizációt jelentene.

93. Egyébiránt a francia kormány azt állítja, hogy a 2000/31 irányelv értelmében vett szabályozott területnek a büntetőjogot is magában foglaló, túlzottan tág meghatározása sérti a büntetőjog területiségének elvét. Az ilyen meghatározás egyrészt a büntetőjog és a büntetőeljárás területén a hatáskörök harmonizációjához vezetne, amely az uniós jog jelenlegi állapotára tekintettel

[34] Elméletileg kétségkívül lehetne azzal érvelni, hogy a szabályozott terület terjedelme tágabb, mint a 2000/31 irányelv hatálya, ahogyan azt az irányelv 1. cikkének (5) bekezdése korlátozza. A Bíróság azonban nem fogadta el ezt az értelmezést a 2010. december 2-i Ker-Optika ítéletben (C-108/09, EU:C:2010:725, 27. és 28. pont), és a 2022. április 27-i Airbnb Ireland ítéletében (C-674/20, EU:C:2022:303, 35. és 49. pont) is hallgatólagosan elutasította azt. Ha ugyanis az említett irányelv nem alkalmazható valamely területre, a 3. cikkében létrehozott mechanizmus nem érintheti az e területre vonatkozó szabályoknak a határokon átnyúló helyzetekben való alkalmazhatóságát.

[35] Lásd a jelen indítvány 70. pontját.

[36] Lásd a jelen indítvány 62. pontját.

[37] Lásd ebben az értelemben: 2024. március 21-i LEA ítélet (C-10/22, EU:C:2024:254, 67. pont).

[38] 2022. április 27-i Airbnb Ireland ítélet (C-674/20, EU:C:2022:303, 27. pont).

megalapozatlan lenne, másrészt pedig veszélyes eltérést eredményezne a bűncselekmények elleni küzdelemre alkalmazandó szabályozások között, attól függően, hogy azokat online követték-e el vagy sem.

94. E tekintetben kétségtelenül igaz, hogy a 2000/31 irányelv (8) preambulumbekezdése pontosítja, hogy „[ezen] irányelv célja az, hogy létrehozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgását biztosító jogi keretet, és nem pedig az, hogy kifejezetten a büntetőjog területén valósítson meg harmonizációt”.

95. Ez a pontosítás azonban nem értelmezhető úgy, hogy a büntetőjog területére vonatkozó harmonizáció elkerülése érdekében az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vagy azok szolgáltatóira alkalmazandó, a büntetőjogból eredő követelményeket ki kellene zárni a szabályozott területből.

96. Az 1. cikk (2) bekezdése szerint a 2000/31 irányelv közelít egymáshoz bizonyos, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó nemzeti rendelkezéseket, többek között a belső piaccal kapcsolatban. E pontosítás ezen irányelv 3. cikkére vonatkozik. Lényegében ez a cikk harmonizálja a tagállamok által az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását esetlegesen korlátozó nemzeti rendelkezések alkalmazhatóságára vonatkozó megközelítéseket.

97. Ezzel a 2000/31 irányelv nem kérdőjelezi meg a tagállamok büntetőjogi vagy büntetőeljárási hatáskörét. Nem írja elő e területen külön nemzeti szabályok elfogadását sem. Mindazonáltal különbséget kell tenni a nemzeti szintű hatáskör megléte és a hatáskör gyakorlásának az uniós joggal való összhangja között.

98. E tekintetben a 2000/31 irányelvet az EK 47. cikk (2) bekezdése, valamint az EK 55. cikk és az EK 95. cikk alapján fogadták el, amelyek szövegét lényegében átvette az EUMSZ 53. cikk (1) bekezdése, az EUMSZ 62. cikk, illetve az EUMSZ 114. cikk. Az említett irányelvnek az 1. cikke (1) bekezdése értelmében vett célja az, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgásának biztosítása által hozzájáruljon a belső piac megfelelő működéséhez.[39] Ebből a célból a rendelet 3. cikke előírja a szolgáltató tagállamában hatályos, a szabályozott területre vonatkozó követelmények betartását.[40] Ha az uniós jogalkotó úgy vélte volna, hogy e cél elérése érdekében a szabályozott területbe be kell vonni a büntetőjog területéről származó nemzeti rendelkezéseket, akkor az EUMSZ 114. cikkére hivatkozva megtehette volna ezt.

99. Az EUMSZ 114. cikk (1) bekezdése értelmében ugyanis a Parlament és a Tanács elfogadja azokat a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedéseket, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése. Az uniós jogalkotó különösen akkor hivatkozhat erre a rendelkezésre, ha a nemzeti szabályok közötti eltérések akadályozzák az alapvető szabadságokat, vagy a verseny torzulását okozzák, és ezáltal közvetlen hatást gyakorolnak a belső piac működésére.[41] Amennyiben fennállnak az EUMSZ 114. cikkre mint jogalapra való hivatkozás feltételei, az uniós jogalkotó nem akadályozható meg az e

39 Lásd: 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 46. pont).

40 Lásd a jelen indítvány 55. pontját.

41 Lásd: 2009. február 10-i Írország kontra Parlament és Tanács ítélet (C-301/06, EU:C:2009:68, 63. pont).

jogalapra való hivatkozásban abból a tényből kifolyólag, hogy az e cikk (3) bekezdésében említett általános érdekek védelme, amelyek között a biztonság is szerepel, a meghozandó döntések tekintetében meghatározó.[42]

100. Ezenkívül, ha úgy tekintenénk, hogy a büntetőjog területére tartozó valamennyi nemzeti intézkedés ki van zárva a szabályozott területből, a tagállam könnyen megkerülhetné a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmust: elegendő lenne, ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység gyakorlását büntetőjogi jellegű rendelkezések elfogadásával szabályozná. A „szabályozott terület" fogalmának értelmezése során alkalmazott ilyen megközelítés veszélyeztetheti e mechanizmus célját és hatékony érvényesülését.

101. Egyébiránt hajlok a francia kormány azon érve felé, amely szerint a 2000/31 irányelv 3. cikkében a társaság szolgáltatásainak szabad mozgására irányuló cél elérése érdekében létrehozott mechanizmus alkalmazása érintheti a büntetőjogból eredő nemzeti szabályok területi alkalmazhatóságát. Mindazonáltal, amint azt az imént jeleztem, az ilyen jogi hatás teljes mértékben az uniós jogalkotó hatáskörébe tartozik. Másrészt a belső piac mechanizmusai, különösen a származási ország elvén alapuló mechanizmusok, természetüknél fogva alkalmasak arra, hogy befolyásolják a nemzeti szabályok területi hatályát.

102. Ez utóbbi tekintetben, amint azt maga a francia kormány is elismeri, a büntetőjog nem zárható ki teljes mértékben a szabályozott területről. E kormány ugyanis úgy véli, hogy a 2006/123/EK irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében elfogadott megoldás[43] analógia útján átültethető a 2000/31 irányelvre. Egy büntetőjogi rendelkezés tehát a második irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület alá tartozik, amennyiben az kifejezetten valamely tevékenység megkezdését vagy folytatását szabályozza, és azzal a hatással jár, hogy megkerüli az említett irányelvben meghatározott szabályokat.[44]

103. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/123 irányelvet az EK 47. cikk (2) bekezdése és az EK 55. cikk alapján fogadták el, amelyek az EUMSZ 53. cikk (1) bekezdésének, illetve az EUMSZ 62. cikknek felelnek meg. E rendelkezések a 2000/31 irányelv jogalapját képező rendelkezések között is szerepelnek.

104. Következésképpen, ha a 2006/123 irányelv – amely kimondja, hogy nem érinti[45] és nem sérti a büntetőjog szabályait[46] – alkalmas arra, hogy a büntetőjogi rendelkezések területi alkalmazását befolyásolja, akkor ez nem lehet másképp a 2000/31 irányelv esetében sem, amely liberálisabb keretet biztosít büntetőjog nemzeti szabályai számára. E második irányelv ugyanis nem tartalmaz a 2006/123 irányelv 1. cikkének (5) bekezdéséhez hasonló rendelkezést. Ami a büntetőjogra való hivatkozásokat illeti, e két irányelv egyetlen közös pontja, hogy preambulumbekezdéseik azt jelzik, hogy az irányelvek nem harmonizálják ezt a jogterületet.[47]

42 Lásd: 2019. december 3-i Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet (C-482/17, EU:C:2019:1035, 36. pont).

43 A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2016. december 12-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376, 36. o.; helyesbítés: HL 2014. L 287., 33. o.).

44 A francia kormány ezt az érvet a 2006/123 irányelv 1. cikkének (5) bekezdésére alapítja, amelynek szövege a következő: „Ez az irányelv nem érinti a tagállamok büntetőjogi szabályait. A tagállamok ugyanakkor olyan büntetőjogi rendelkezések alkalmazásával, amelyek kifejezetten a szolgáltatási tevékenységek igénybevételét és gyakorlását szabályozzák vagy érintik, az ezen irányelvben meghatározott szabályok megkerülésével nem korlátozhatják a szolgáltatásnyújtás szabadságát."

45 Lásd a 2006/123 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését.

46 Lásd a 2006/123 irányelv (12) preambulumbekezdését.

47 Lásd a 2000/31 irányelv (8) preambulumbekezdését és a 2006/123 irányelv (12) preambulumbekezdését, amely tisztázza, hogy az irányelv „a büntetőjogot nem harmonizálja és nem érinti. A tagállamok ugyanakkor a szolgáltatási tevékenységek nyújtására való jogosultságot vagy a szolgáltatási tevékenységek gyakorlását kifejezetten érintő büntetőjogi rendelkezéseknek az ezen irányelvben megállapított szabályokat megkerülő alkalmazásával nem korlátozhatják a szolgáltatásnyújtás szabadságát."

105. Mindenesetre a két irányelv által elérni kívánt eredmény ugyanaz. A tagállamok ugyanis a nemzeti joguk büntetőjogi rendelkezéseire való hivatkozással nem korlátozhatják a belső piacon belüli szolgáltatásnyújtás szabadságát, amelyet az egyik vagy másik irányelvben meghatározott szabályoknak megfelelően valósítanak meg.

106. Következésképpen az, hogy a 2000/31 irányelvet az EK-Szerződés azon cikkei alapján fogadták el, amelyek megfelelnek az EUMSZ 53. cikk (1) bekezdésének, az EUMSZ 62. cikknek és az EUMSZ 114. cikknek, nem jelenti azt, hogy a büntetőjog területére tartozó rendelkezések ki lennének zárva az ezen irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből.

e) A büntetőjog alkalmazása az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgásától való eltérésként

107. A 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmus logikája szerint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtójának letelepedési helye szerinti tagállamtól eltérő tagállam főszabály szerint nem alkalmazhat e szolgáltatóval szemben olyan követelményeket, amelyek a szabályozott területhez tartoznak. Ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében az ilyen tagállam mindazonáltal elfogadhat olyan intézkedéseket egy adott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatás tekintetében, amelyek eltérnek az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgásának az említett irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt elvétől, feltéve hogy több együttes feltételnek is megfelelnek. [48]

108. A 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdése a) pontjának megfelelően az érintett korlátozó intézkedésnek szükségesnek kell lennie többek között közrend biztosítása, különösen a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és üldözése érdekében, ideértve a kiskorúak védelmét és a faji, nemi, vallási vagy nemzeti alapú bármilyen gyűlöletre uszítás és az egyének emberi méltóságának megsértése elleni harcot. Az ilyen közérdekű célok biztosításához szükséges intézkedések valószínűleg a büntetőjog hatálya alá tartoznak. Azzal lehet tehát érvelni, hogy ha a büntetőjogból eredő rendelkezések ki lennének zárva a szabályozott területből, nem lenne szükséges lehetővé tenni a tagállam számára, hogy e közérdekű célok érdekében eltérjen a 2000/31 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésétől.

109. Ugyanezen gondolatmenetet követve a 2000/31 irányelv a 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjában előírja, hogy a tagállam eltérhet a 3. cikk (2) bekezdésétől azzal a feltétellel, hogy nemcsak felkéri a szóban forgó szolgáltatás nyújtójának letelepedési helye szerinti tagállamot, hogy intézkedjen, hanem közli is a Bizottsággal és e tagállammal, hogy az érintett korlátozó intézkedéseket szándékozik tenni. Ezen első rendelkezés szerint azonban arra a tagállamra, amely ilyen eltérő intézkedéseket kíván hozni, ezek a kötelezettségek „a bírósági eljárás sérelme nélkül [vonatkoznak], ideértve az előzetes eljárásokat és a bűnügyi nyomozás keretében végrehajtott intézkedéseket”. Bár ez a kitétel értelmezési kétségeket vethet fel, nyilvánvaló, hogy az uniós jogalkotó azon szándékát tükrözi, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmussal összefüggésben korlátok közé szorítsa a büntetőjogból eredő rendelkezések alkalmazását.

110. Szintén ebben az összefüggésben a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjában szereplő fordulatot pontosítja az irányelv (26) preambulumbekezdése, amely kimondja, hogy a tagállamok – az ebben az irányelvben megállapított feltételekkel összhangban – alkalmazhatják nemzeti büntetőjoguk és büntetőeljárási joguk szabályait azzal a céllal, hogy a bűncselekmények

[48] Lásd a jelen indítvány 30. pontját.

felderítéséhez és üldözéséhez szükséges minden nyomozati és egyéb intézkedést megtegyenek, „anélkül, hogy az ilyen intézkedésekről a Bizottságot értesíteniük kellene”. Ebből következik, hogy az ilyen nemzeti szabályok alkalmazását, noha akadályozzák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását, az említett irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja alapján nem kell bejelenteni. E nemzeti szabályoknak mindazonáltal – a szabályozott területhez tartozó minden más intézkedéshez hasonlóan – tiszteletben kell tartaniuk az ugyanezen irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) pontjában előírt anyagi jogi feltételeket. Ebből következik, hogy a büntetőjogi és büntetőeljárásjogi nemzeti rendelkezések mint olyanok nincsenek kizárva a szabályozott területből.

f) Következtetés

111. Az imént kifejtett indokok alapján meg kell állapítani, hogy a szóban forgó kötelezettség nem zárható ki a szabályozott területből kizárólag azon az alapon, hogy az büntetőjogi rendelkezésekből következik.

112. Azt javaslom tehát, hogy a Bíróság az első kérdésre azt a választ adja, hogy a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférésének megakadályozására szolgáló műszaki eszközök alkalmazására vonatkozó kötelezettség nem zárható ki a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből amiatt, hogy olyan általános és elvont büntetőjogi rendelkezésekből következik, amelyek egyes cselekményeket büntetőeljárás alá vonható bűncselekménynek minősítenek, és amelyek különbségtétel nélkül alkalmazandók minden természetes és jogi személyre.

3. A harmadik kérdés

a) A harmadik kérdés terjedelméről

113. Harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy tekintettel arra, hogy egy adott szolgáltatásra vonatkozó egyedi intézkedések elfogadása nem teszi lehetővé a Charta 1. és 24. cikkében, valamint az EJEE 8. cikkében biztosított alapvető jogok hatékony védelmének biztosítását, el lehet-e térni a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmustól annak érdekében, hogy a szolgáltatók valamely kategóriájával szemben általános és elvont rendelkezésekből eredő kötelezettséget írjanak elő.

114. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis abból az előfeltevésből indul ki, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételekre tekintettel az egyedi intézkedések elfogadása nem biztosít ilyen védelmet. Ebből következik, hogy e bíróság szerint az e feltételeknek megfelelő intézkedésnek az online nyilvános hírközlési szolgáltatások szerkesztőjével szembeni meghozatalára irányuló lehetőség nem felel meg az alapvető jogok védelme által támasztott követelményeknek.

115. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy – feltételezve, hogy a 2000/31 irányelvvel ellentétes a szóban forgóhoz hasonló, általános és elvont rendelkezésekből eredő kötelezettség – a szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam az alapvető jogok alapján előírhatja-e mégis ezt a kötelezettséget a más tagállamokban letelepedett szolgáltatók számára.

116. Ez a kérdés csak akkor merül fel, ha három feltétel teljesül: először is, a szóban forgó kötelezettség a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területhez tartozik, másodszor, e kötelezettség alkalmazása az említett irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében korlátozza az információs társadalom szolgáltatásainak szabad mozgását, és harmadszor, e kötelezettség nem felel meg az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében foglalt feltételeknek.

117. E tekintetben, és amint az az első két kérdésre vonatkozó elemzésemből kitűnik, a szóban forgó kötelezettség a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területhez tartozó követelménynek minősül.[49]

118. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság tudatában van annak, hogy a szóban forgó kötelezettség nem felel meg a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételeknek. E kötelezettség ugyanis általános és elvont rendelkezésekből ered, amelyek – mint a kérdést előterjesztő bíróság rámutat – különbségtétel nélkül alkalmazandók minden természetes és jogi személyre. E tekintetben a Bíróság már tisztázta, hogy az általános és elvont hatályú nemzeti intézkedések nem minősíthetők az ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „egy adott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatás ellen irányuló intézkedéseknek”,[50] amelyekkel a szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam korlátozhatja az ilyen szolgáltatás szabad mozgását.

119. A harmadik kérdés vizsgálata előtt tehát először azt kell megállapítani, hogy a szóban forgó kötelezettség korlátozza-e az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását.

b) A szolgáltatások szabad mozgásának korlátozásáról

120. Úgy vélem, hogy az uniós jogalkotó egyértelművé tette, hogy a szóban forgóhoz hasonló kötelezettség valamely szolgáltatóra történő alkalmazása korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását, és hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérések kivételével e kötelezettséget nem írhatja elő az e szolgáltató letelepedési helye szerinti tagállamtól eltérő tagállam.

121. A 2010/13 irányelv 6a. cikkének (1) bekezdése értelmében ugyanis a tagállamok meghozzák a megfelelő intézkedéseket annak biztosítására, hogy a joghatóságuk alá tartozó szolgáltatók által nyújtott olyan *audiovizuális médiaszolgáltatások*, amelyek károsíthatják a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődését, csak olyan módon legyenek elérhetők, amely biztosítja, hogy a kiskorúak rendes körülmények között nem hallhatják vagy láthatják azokat; ezen intézkedések magukba foglalhatják az életkor ellenőrzését szolgáló eszközöket.

122. Másrészt a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 28a. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a *videomegosztó platform* szolgáltatója azon tagállam joghatósága alá tartozik, amelynek területén letelepedett. Ezenkívül a 2010/13 irányelv 28b. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy e tagállam gondoskodik arról, hogy a szolgáltató megfelelő intézkedéseket hozzon annak érdekében, hogy megvédje a kiskorúakat a felhasználó által létrehozott videóktól, amelyek károsíthatják fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésüket. Ezen

[49] Lásd a jelen indítvány 112. pontját.

[50] Lásd: 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 71. pont).

irányelv 28b. cikkének (3) bekezdése értelmében ezek az intézkedések – adott esetben – a videómegosztó platformok felhasználóival szemben életkor-ellenőrző rendszerek kialakítását és üzemeltetését foglalják magukban ezen videók tekintetében.

123. A (EU) 2024/1083 rendelet[51] 15. cikke továbbá olyan mechanizmust hozott létre, amely lehetővé teszi bármely releváns nemzeti szabályozó hatóság vagy szerv számára, hogy felkérje a szolgáltató székhelye szerinti tagállam megfelelő partnerét a szükséges és arányos intézkedések megtételére annak biztosítása érdekében, hogy a videómegosztóplatform-szolgáltatók eleget tegyenek a 2010/13 irányelv 28b. cikkének (1), (2) és (3) bekezdése szerinti kötelezettségeiknek. E rendelet (45) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 15. cikkének (1) bekezdéséből („a 2000/31 irányelv 3. cikkének sérelme nélkül”) kitűnik, hogy amennyiben egy ilyen mechanizmus alkalmazása nem vezet békés megoldáshoz, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásoknak egy másik tagállamból történő nyújtásának szabadsága csak a 2000/31 irányelv 3. cikkében meghatározott feltételek teljesülése és az ott meghatározott eljárás követése esetén korlátozható.

124. Függetlenül attól, hogy a 2024/1083 rendelet időbeli hatályánál fogva alkalmazandó-e,[52] és hogy a C-190/24. sz. ügyben benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelemben említett online hírközlési szolgáltatások között olyan szolgáltatások is szerepelnek-e, amelyek nem minősülnek az említett rendelet értelmében vett videómegosztó platformnak, e rendelet 15. cikke megerősíti, hogy az uniós jogalkotó a 2000/31 irányelv 3. cikkéből eredő azon elvre kívánt emlékeztetni, amely szerint a kiskorúak védelmének biztosításához szükséges intézkedéseket, mint például a 2010/13 irányelv 28b. cikkének (1)–(3) bekezdésében említetteket, az a tagállam fogadja el és alkalmazza, amelyben az érintett információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtója letelepedett, így az e tárgykörben egy másik tagállam által elfogadott intézkedések érintik az előbbi tagállam hatáskörét, és korlátozzák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását.

125. Ezért meg kell állapítani, hogy a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférésének megakadályozására szolgáló műszaki eszközök alkalmazására vonatkozó kötelezettség, mint amilyen a szóban forgó is, elvben korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását.

126. Hangsúlyozom, hogy ez a megfontolás nemcsak az ilyen kötelezettségre vonatkozik, amely általános és elvont büntetőjogi rendelkezésekből ered, hanem a hatáskörrel rendelkező hatóság által az online hírközlési szolgáltatás szerkesztőjének küldhető felszólításra is.

127. A 2010/13 irányelv 28b. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezettség teljesítése érdekében ugyanis az online platformok üzemeltetőinek nemcsak korlátozniuk kell a pornográf tartalmakhoz való hozzáférést, hanem olyan megoldást is alkalmazniuk kell, amely hatékonyan védi a kiskorúakat a pornográf tartalommal szemben, ami pedig megváltoztatja az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység gyakorlásának módját.

128. Hasonlóképpen, bár a 2020. július 30-i törvény 23. cikke arra enged következtetni, hogy a szolgáltatónak (kizárólag) pornográf tartalom miatt lehet felszólítást küldeni, a 2021. október 7-i rendelet 3. cikke azt sugallja, hogy ez az eszköz annak biztosítására bevezetett műszaki eljárásra vonatkozik, hogy a szolgáltatáshoz hozzáférni kívánó felhasználók nagykorúak legyenek.

[51] A belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 11-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L 2024/1083).

[52] A 2024/1083 rendelet 29. cikkéből következik, hogy a 15. cikk 2025. május 8-tól alkalmazandó.

129. Az imént kifejtett okok miatt úgy kell tekinteni, hogy a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférésének megakadályozására szolgáló műszaki eszközök alkalmazására vonatkozó kötelezettség elvileg korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását. A tagállamnak ahhoz, hogy ilyen kötelezettséget írjon elő egy másik tagállamban letelepedett szolgáltató számára, meg kell felelnie a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételeknek.

130. Most rátérek a harmadik kérdés középpontjában lévő problémakör – vagyis a 2000/31 irányelvben előírt követelmények és az alapvető jogok védelmére vonatkozó követelmények összeegyeztetésének – elemzésére.

c) Az alapvető jogok alkalmazása a 2000/31 irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdésétől való eltérés érdekében

131. Amint azt a Bizottság megjegyezte, a harmadik kérdés azt sugallja, hogy belső korlátai miatt a 2000/31 irányelv nem felel meg a Charta 1. és 24. cikkében, valamint az EJEE 8. cikkében biztosított alapvető jogok védelmére vonatkozó követelményeknek.

132. Mindazonáltal a 2000/31 irányelv (10) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az irányelv által a 3. cikkében az elektronikus kereskedelem belső határok nélküli térségének biztosítása érdekében létrehozott mechanizmus a közérdekű célok, különösen a kiskorúak védelmének magas szintjét biztosítja.

133. E tekintetben, amint arra rámutattam,[53] ez a mechanizmus többek között a származási tagállamban történő felügyelet elvének alkalmazásán alapul. Ezen elv alapján az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások származási tagállamaként az egyes tagállamok feladata e szolgáltatások szabályozása, és ennek keretében a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett közérdekű célok védelme.[54] Ezen célok között szerepel a közrend védelme, amely – tekintettel e rendelkezés szövegére és az irányelv (10) preambulumbekezdésére – magában foglalja a kiskorúak védelmét is. A származási tagállam által végzett felügyeletnek tehát biztosítania kell e cél hatékony védelmét, mégpedig nemcsak a származási tagállam és annak állampolgárai, hanem a többi tagállam és állampolgáraik érdekében is.[55]

134. Másrészt a 2000/31 irányelv a kölcsönös elismerés elvén is alapul, amelynek értelmében az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállamként minden tagállam biztosítja, hogy ne korlátozza az ilyen szolgáltatások szabad mozgását. A rendeltetési tagállamnak tehát úgy kell tekintenie, hogy az a tagállam, amelyben a szolgáltató letelepedett, megfelelő szinten garantálja a kiskorúak védelmére vonatkozó közérdekű célt. Amennyiben e védelem hiányzik, az egyetlen lehetőség, amellyel az előbbi tagállam e helyzet orvoslására rendelkezik, az ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt követelményeknek megfelelő intézkedések elfogadása.

53 Lásd a jelen indítvány 31. pontját.

54 Lásd: Google Ireland és társai ítélet (43. pont); 2024. május 30-i Airbnb Ireland és Amazon Services Europe ítélet (C-662/22 és C-667/22, EU:C:2024:432, 56. pont).

55 A 2000/31 irányelv (22) preambulumbekezdése kimondja, hogy „[a]z információs társadalommal összefüggő szolgáltatások felügyeletét a tevékenység forrásánál kell ellátni a közérdekű célok hatékony védelmének biztosítása érdekében […] ne csak [azon tagállam polgárai számára, amelynek területén a szolgáltató letelepedett], hanem [az Unió] minden polgára számára”. Lásd az Airbnb Ireland és társai ügyre vonatkozó indítványomat (C-662/22–C-667/22, EU:C:2024:18, 147. pont).

135. E tekintetben a 2010/13 irányelv megfelel a kiskorúak védelme érdekében előírt követelményeknek. Konkrétabban, az irányelv 28b. cikke értelmében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a területükön letelepedett videómegosztóplatform-szolgáltatók megfelelő intézkedéseket alkalmazzanak a kiskorúak védelme érdekében. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják az életkor-ellenőrzési rendszer alkalmazását.[56] Amennyiben a származási tagállam nem garantálja a kiskorúak védelmének előírt szintjét, a rendeltetési tagállam alkalmazhatja az ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt intézkedéseket.

136. A szóban forgó nemzeti intézkedés által követett, a kiskorúak védelmére irányuló közérdekű cél védelmet élvez egyrészt a felügyelet elvének a származási tagállamban történő, a 2013/10 irányelvben e célból előírt rendelkezések szerinti végrehajtása keretében, másrészt pedig azon eltérési mechanizmus révén, amelyre a többi tagállam eseti alapon és a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek tiszteletben tartása mellett hivatkozhat.

137. Az uniós jogalkotó tehát gondoskodott arról, hogy összehangolja a belső piac és az alapvető jogok védelmének követelményeit. Ha úgy vélnénk, hogy a 2000/31 és a 2010/13 irányelv által e célból előírt mechanizmusok nem felelnek meg a Charta 1. és 24. cikkében foglalt követelményeknek, az egyenértékű lenne e két irányelv érvényességének megkérdőjelezésével.

138. Ennél is fontosabb, hogy ezek a mechanizmusok a tagállamok által a kiskorúak káros tartalmakkal szembeni védelmével kapcsolatos felelősségükről kialakított konszenzust tükrözik egy olyan területen, ahol az elektronikus kereskedelemnek nincsenek belső határai. E mechanizmusok megkérdőjelezése veszélyeztetné hatékonyságukat és aláásná a tagállamok közötti kölcsönös bizalmat.

139. Ezenfelül, bár a Bíróság elismerte, hogy egy tagállam hivatkozhat valamely alapjogra annak védelme érdekében, ha a másodlagos jog egyetlen rendelkezése sem teszi ezt lehetővé számára, ez a megoldás abban az összefüggésben volt érvényes, amikor az uniós jogi aktus nem tartalmazott olyan kivételi mechanizmust, amely az adott tagállam számára lehetőséget biztosított volna az érintett alapjog garantálására.[57] A 2000/31 irányelv azonban a 3. cikk (4) bekezdésében ilyen mechanizmust hozott létre, így ez az ítélkezési gyakorlat nem ültethető át a jelen ügyre.

140. Következésképpen a harmadik kérdésre az a válasz adandó, hogy arra való tekintettel, hogy egy adott szolgáltatásra vonatkozó egyedi intézkedések elfogadása nem teszi lehetővé a Charta 1. és 24. cikkében, valamint az EJEE 8. cikkében biztosított alapvető jogok védelmének biztosítását, nem lehet eltérni a 2000/31 irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmustól annak érdekében, hogy egy szolgáltatói kategóriával szemben általános és elvont rendelkezésekből eredő kötelezettséget írjanak elő.

[56] Lásd a jelen indítvány 122. pontját.

[57] Lásd ebben az értelemben: 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 80–83. és 88. pont).

E. A C-190/24. sz. ügy

1. Az első kérdésről

141. Az első kérdés arra irányul, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület magában foglalja-e annak megtiltását, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetői e szolgáltatáson keresztül továbbítsanak a felhasználók által kiadott olyan üzeneteket vagy jelzéseket, amelyek lehetővé tehetik más felhasználók számára, hogy kivonják magukat bizonyos közúti ellenőrzések alól, annak ellenére, hogy e tilalom nem vonatkozik az irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörök egyikére sem.

142. Emlékeztetek arra, hogy – amint az a C-188/24. sz. ügyben előterjesztett második kérdésre vonatkozó megfontolásaimból kitűnik – a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület akkor is magában foglalja az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység folytatásával kapcsolatos követelményeket, ha e követelmények nem az ezen irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörökre vonatkoznak.[58]

143. Következésképpen, e kérdés megválaszolásához még meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom a szabályozott területhez tartozó követelménynek minősül-e.

144. E tekintetben megjegyzem, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység gyakorlását érinti. Az ilyen tilalom betartása érdekében a szolgáltató köteles korlátozni vagy felfüggeszteni szolgáltatása rendes működését, és következésképpen az érintett tevékenységet meghatározott módon végezni. A jelen ügyben az a körülmény, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom a szolgáltatót arra kötelezi, hogy szolgáltatásának működését csak egyszeri jelleggel és egy adott közúti ellenőrzés vonatkozásában korlátozza, nem változtatja meg az e tilalomból eredő kötelezettség lényegét. Ezzel szemben e körülmény relevánsnak bizonyulhat az annak meghatározására irányuló vizsgálat keretében, hogy az említett tilalom a 2000/31 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében korlátozza-e a szolgáltatások szabad mozgását, vagy tiszteletben tartja-e az ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételeket.

145. Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom szankcióval jár:[59] betartása tehát az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenység jogszerű gyakorlásának feltétele.

146. E körülmények között az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület magában foglalja annak megtiltását, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetői e szolgáltatáson keresztül továbbítsanak a felhasználók által kiadott olyan üzeneteket vagy jelzéseket, amelyek lehetővé tehetik más felhasználók számára, hogy kivonják magukat bizonyos közúti ellenőrzések alól, annak ellenére, hogy e tilalom nem vonatkozik az irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörök egyikére sem.

58 Lásd a jelen indítvány 64. pontját.

59 Lásd a jelen indítvány 13. pontját.

2. A második kérdésről

a) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés terjedelme és újrafogalmazása

147. Az előterjesztő bíróság által megfogalmazott második kérdés lényegében arra vonatkozik, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom ki van-e zárva a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből amiatt, hogy az a bűncselekmények miatt körözött, illetve a közrendre vagy a közbiztonságra veszélyt jelentő személyek elfogására irányuló közúti ellenőrzések hatékonyságának biztosításához szükséges.

148. E tekintetben e megfogalmazás arra enged következtetni, hogy a kérdés arra irányul, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott terület hatálya alá tartozik-e.

149. Másodszor, a kérdés a 2000/31 irányelv preambulumának (26) preambulumbekezdésére utal („annak ellenére, hogy a […] (26) preambulumbekezdése kimondja, hogy”), amely kimondja, hogy „[a] tagállamok alkalmazhatják nemzeti büntetőjoguk és büntetőeljárási joguk szabályait azzal a céllal, hogy a bűncselekmények felderítéséhez és üldözéséhez szükséges minden nyomozati és egyéb intézkedést megtegyenek[…]”. Ez a hivatkozás, amelyet megelőz az „annak ellenére, hogy” kifejezés, lehetővé teszi annak megértését, hogy a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom ki van-e zárva az ezen irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből amiatt, hogy az a bűncselekmények miatt körözött, illetve a közrendre vagy a közbiztonságra veszélyt jelentő személyek elfogására irányuló közúti ellenőrzések hatékonyságának biztosításához szükséges.

150. Megjegyzem, hogy a Coyote System úgy véli, hogy ha a szóban forgó továbbítási tilalom a szabályozott területhez tartozik, nem minősülhet e területhez tartozó olyan intézkedésnek, amellyel az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam eltérhet a 2000/31 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében előírt elvtől, és korlátozhatja e szolgáltatások szabad mozgását.

151. E tekintetben a Coyote System azt állítja, hogy ellentétben azzal, amit a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdése megkövetel, a szóban forgó továbbítási tilalmat előíró nemzeti intézkedés nem egy adott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásra vonatkozik. Ellenkezőleg, e tilalom szerinte – az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban hivatkozott Google Ireland és társai ítélet szavaival élve[60] –„az egyes információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egy általánosan meghatározott kategóriájára vonatkozó, és az e szolgáltatáskategória valamennyi szolgáltatójára különbségtétel nélkül alkalmazandó általános és elvont intézkedés”.[61]

152. Ebből a szempontból az előterjesztő bíróság második kérdésével tehát arra kéri a Bíróságot, hogy vizsgálja meg azt a kérdést, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkével ellentétes-e az a továbbítási tilalom, amelyet a Francia Köztársaság az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállamként a más tagállamokban letelepedett szolgáltatókkal szemben kíván előírni.

60 60. pont.

61 Az alapeljárásban előterjesztett indítványa alapján úgy tűnik, hogy ez a Conseil d'Etat főelőadójának álláspontja is, amely szerint „[a] [C-190/24] ügy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyik kategóriájába tartozó szolgáltatók tevékenységének gyakorlásával kapcsolatos követelményekre vonatkozik. A vitatott szabályok általánosak és elvontak, és nem »egy adott szolgáltatásra« vonatkoznak.”

153. Még ebben az összefüggésben a francia kormány írásbeli észrevételeiben egy másik megközelítést javasolt a szóban forgó továbbítási tilalom jogszerűségének elemzésére. E tilalom lényegében nem korlátozza a szolgáltatások szabad mozgását, és ennélfogva nem vonatkoznak rá a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek. Álláspontjának alátámasztása érdekében a francia kormány ezen irányelv 14. cikkének (3) bekezdésére hivatkozik, amely a tárhelyszolgáltatóknak címzett, jogsértéstől való eltiltásokra vonatkozik.

154. Ez az érvelés befolyásolhatja a szóban forgó továbbítási tilalomnak a 2000/31 irányelvvel való összeegyeztethetőségét. Ezért azt javaslom, hogy ezt az elemzési irányvonalat is vizsgáljuk meg annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára minden olyan uniós jogi értelmezési szempontot megadjunk, amely hasznos lehet számára annak megállapításában, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések megfelelnek-e az említett irányelvnek.

155. E célból a második kérdés átfogalmazását és annak megállapítását javaslom, hogy azzal az előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkével ellentétes-e a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás felhasználói által kiadott üzenetek és jelzések továbbításának olyan tilalma, amelyet az e szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam a szolgáltatások más tagállamokban letelepedett üzemeltetőivel szemben kíván előírni.

b) Az elemzés felépítése

156. Írásbeli észrevételeiben a francia kormány rámutat, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom jogszerűségének a 2000/31 irányelvre tekintettel történő vizsgálatát az ezen irányelv 14. cikkének (3) bekezdésében említett fellépések problematikájának elemzésével kell kezdeni, amelyekre nem vonatkoznak az irányelv 3. cikkében előírt követelmények, mivel nem korlátozzák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását.

157. A 2000/31 irányelvvel összefüggésben azonban az a kérdés, hogy valamely nemzeti intézkedés korlátozza-e a szolgáltatások szabad mozgását, csak akkor releváns, ha ez az intézkedés az említett irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területhez tartozó követelménynek minősül. Ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdéséből ugyanis az következik, hogy a tagállamok nem korlátozhatják az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások másik tagállamból történő nyújtásának szabadságát az említett területhez tartozó okokból.[62] Az ilyen korlátozást eredményező, de nem a szabályozott területhez tartozó nemzeti intézkedés tehát az említett irányelv 3. cikke alapján irreleváns.

158. E megjegyzésre tekintettel először is megvizsgálom, hogy a tilalom által követett célokra tekintettel a szóban forgó továbbítási tilalom ki van-e zárva a szabályozott területből (c) rész); másodszor megvizsgálom a francia kormány azon érvelését, amely szerint e tilalom nem korlátozza a szolgáltatások szabad mozgását (d) rész), harmadszor pedig röviden megvizsgálom a Coyote System azon érvét, amely szerint az említett tilalom nem felelhet meg a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételeknek (e) rész).

[62] Lásd a jelen indítvány 30. pontját.

c) A közrend és a közbiztonság védelme

159. Felmerül a kérdés, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom kizárható-e a szabályozott területből azon az alapon, hogy az a bűncselekmények miatt körözött vagy a közrendet vagy a közbiztonságot veszélyeztető személyek elfogása érdekében végzett közúti ellenőrzések hatékonyságának biztosításához szükséges.

160. E tekintetben először is, amint arra már rámutattam,[63] egy nemzeti intézkedés nem zárható ki a szabályozott területből pusztán azon az alapon, hogy az büntetőjogi rendelkezésekből következik. Ezért még kevésbé van okunk azt feltételezni, hogy a büntetőjog végrehajtásának, illetve a közrend vagy közbiztonság mint közérdekű célok védelmének elősegítéséhez szükséges intézkedés kizárható lenne e területből.

161. Másodszor, sem a tagállam által nemzeti intézkedéssel védeni kívánt közérdekű cél jellege, sem az a tény, hogy ezen intézkedés ennek eléréséhez szükséges, nem meghatározó annak megállapításához, hogy ezen intézkedés „a szabályozott területhez tartozó követelménynek” minősül-e. Annak megállapításához ugyanis, hogy valamely nemzeti intézkedés ilyen követelménynek minősül-e, meg kell vizsgálni annak tárgyát, és meg kell vizsgálni, hogy az az információs társadalommal összefüggő tevékenység megkezdésére vagy folytatására vonatkozik-e.[64]

162. Harmadszor, a 2000/31 irányelv keretében a közérdekű célok különleges és az érintett intézkedés céljától elkülönülő szerepet játszanak. A tagállamok lényegében hivatkozhatnak az ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdése a) pontjának i. alpontjában felsorolt közérdekű célokra annak érdekében, hogy a szabályozott területhez tartozó intézkedéssel eltérjenek az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgásának elvétől. A közrend védelme, különösen a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése, valamint a közbiztonság védelme ezen közérdekű célok közé tartozik.

163. Negyedszer, a 2000/31 irányelv (26) preambulumbekezdésének azon része, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság felhívja a figyelmet, kimondja, hogy a tagállamok alkalmazhatják nemzeti büntetőjoguk és büntetőeljárási joguk szabályait azzal a céllal, hogy a bűncselekmények felderítéséhez és üldözéséhez szükséges minden nyomozati és egyéb intézkedést megtegyenek. Meg kell jegyezni, hogy ez a preambulumbekezdés azt is tisztázza, hogy a tagállamok az ezen irányelvben meghatározott feltételekkel összhangban élhetnek ezzel a lehetőséggel. Valójában, amint azt a jelen indítvány 110. pontjában jeleztem, a 2000/31 irányelv meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a rendeltetési tagállam alkalmazhatja a bűncselekmények megelőzéséhez, kivizsgálásához, felderítéséhez és üldözéséhez szükséges intézkedéseket. A 2000/31 irányelv (26) preambulumbekezdésében említett intézkedéseknek, mint bármely más, szabályozott területhez tartozó olyan intézkedésnek, amellyel a rendeltetési hely szerinti tagállam a szolgáltatás szabad mozgását korlátozni kívánja, tiszteletben kell tartaniuk legalább az ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) pontjában előírt anyagi jogi feltételeket. Ebből azt a következtetést vonom le, hogy a bűncselekmények felderítéséhez és üldözéséhez szükséges intézkedések nincsenek kizárva a szabályozott területből.

164. Következésképpen az információs társadalommal összefüggő tevékenység gyakorlására vonatkozó intézkedés nem zárható ki a szabályozott területről kizárólag azon az alapon, hogy megfelel a közrend és a közbiztonság védelmére irányuló közérdekű céloknak.

63 Lásd a jelen indítvány 111. pontját.

64 Lásd a jelen indítvány 69. pontját.

165. Közbenső következtetésként tehát meg kell állapítani, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom nem zárható ki a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből azon az alapon, hogy az a bűncselekmények miatt körözött, illetve a közrendre vagy a közbiztonságra veszélyt jelentő személyek elfogására irányuló közúti ellenőrzések hatékonyságának biztosításához szükséges.

d) Olyan fellépések, amelyek nem korlátozzák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását

1) Problémafelvetés

166. Az eddig elvégzett elemzésből egyértelmű, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom a szabályozott területhez tartozik.

167. Ezenkívül a 2000/31 irányelvvel eleve nem ellentétes az olyan továbbítási tilalom, amelyet az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam e szolgáltatások más tagállamokban letelepedett üzemeltetőivel szemben kíván előírni, amennyiben e tilalom megfelel az ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) és b) pontjában előírt feltételeknek. Amennyiben e feltételek teljesülnek, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam a szabályozott területhez tartozó intézkedések alkalmazásával korlátozhatja e szolgáltatások szabad mozgását.

168. Márpedig a francia kormány rámutat, hogy a továbbítás szóban forgó tilalma nem korlátozza a szolgáltatások szabad mozgását, így arra nem vonatkoznak a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek.

169. Konkrétabban, e kormány szerint e tilalom a 2000/31 irányelv 14. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozik, és mint ilyen, nem korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások másik tagállamból történő nyújtásának az ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szabadságát. A tilalmat a szolgáltatás nyújtójával szemben attól függetlenül elő lehet írni, hogy melyik tagállamban telepedett le, és az az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások rendeltetési helye szerinti tagállam, amely ilyen tilalomra vonatkozó végzést kíván elfogadni, semmi esetre sem köteles követni az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérési eljárást.

2) Értékelés

170. A 2000/31 irányelv 14. cikkének (3) bekezdése többek között előírja, hogy ez a cikk nem érinti a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy a tagállamok jogrendszereivel összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék.

171. Előzetesen meg kell állapítani, hogy a 2000/31 irányelv 14. cikkének (3) bekezdésében említett fellépésekre vonatkozó végzést mind a szolgáltató letelepedési helye szerinti tagállam, mind pedig az érintett szolgáltatás rendeltetési helye szerinti tagállam kibocsáthatja. [65]

[65] Lásd még a Google Ireland és társai ügyre vonatkozó indítványomat (C-376/22, EU:C:2023:467, 47. és 50. pont), amelyben utaltam az ilyen értelmezés elfogadásának lehetőségére. A 2000/31 irányelv 14. cikkének (3) bekezdése ugyanis egyáltalán nem tartja fenn ezt a hatáskört.

172. E tekintetben, noha a 2000/31 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás valamennyi szolgáltatóját a letelepedése szerinti tagállam felügyelete alá vonja, e cikk (4) bekezdése előírja, hogy egy másik tagállam intézkedéseket hozhat e szolgáltatóval szemben az utóbbi rendelkezésben előírt feltételeknek megfelelően. Fontos hangsúlyozni, hogy e feltételek nem e másik tagállam hatáskörére vonatkoznak, hanem arra az intézkedésre, amelyet az érintett szolgáltatóval szemben alkalmazni kíván.

173. Ezenkívül a 2000/31 irányelv önmagában nem szabályozza a tagállami bíróságok és más hatóságok hatásköreinek és döntéshozatali jogköreinek megosztását. Ezen irányelv 1. cikke (4) bekezdése ugyanis kimondja, hogy az irányelv nem foglalkozik a bíróságok hatáskörével, amelyet különösen a 1215/2012/EU rendelet szabályoz.[66] Másrészt az közigazgatási hatóságok területi illetékességét közjogi rendelkezések határozzák meg, és ez az irányelv nem tartalmaz ilyen rendelkezéseket.

174. E keret kialakítását követően meg kell vizsgálni a francia kormány azon érvét, amely szerint a szóban forgó továbbítási tilalomra mint a 2000/31 irányelv 14. cikkének (3) bekezdésében említett fellépésekre irányuló végzésre nem vonatkoznak az ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek.

175. A 2000/31 irányelv 14. cikkének (3) bekezdéséből kitűnik, hogy e cikk nem érinti a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányuló bírósági vagy közigazgatási végzések meghozatalának lehetőségét. E cikk az (1) bekezdésében kizárólag azokat a feltételeket írja elő, amelyek mellett a tárhelyszolgáltató mentesülhet a felelősség alól a felhasználók kérésére tárolt információkért. Első pillantásra tehát kétséges, hogy az említett irányelv 14. cikkének (3) bekezdése kizárhatja-e az irányelv 3. cikkének alkalmazását.

176. Mindazonáltal úgy vélem, hogy az az ok, amely miatt előfordulhat, hogy a 2000/31 irányelv 14. cikke (3) bekezdése szerinti fellépésre nem vonatkoznak az ezen irányelv 3. cikkében előírt feltételek, nem az előbbi rendelkezésben, hanem a másodikban található. A 3. cikk (2) bekezdéséből ugyanis kitűnik, hogy a szolgáltató letelepedési helye szerinti tagállamtól eltérő tagállam a szabályozott területhez tartozó intézkedésekkel nem korlátozhatja az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását. Úgy vélem, hogy bizonyos feltételek mellett az egyedi jogsértéstől való eltiltás nem korlátozhatja az ilyen szolgáltatások nyújtásának szabadságát.

177. E tekintetben először is a 2000/31 irányelv 18. cikke előírja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti jog alapján indítható, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenységekkel kapcsolatos bírósági keresetek tegyék lehetővé az olyan intézkedések elfogadását, amelyek célja az állítólagos jogsértés megszüntetése és az érintett érdekek minden további sérelmének megelőzése. Bár minden tagállamnak rendelkeznie kell az ilyen intézkedések elfogadásának lehetőségéről, a letelepedése szerinti tagállamtól eltérő tagállam által a szolgáltatóhoz intézett, az egyedi jogsértés megszüntetésére vagy megelőlegezésére irányuló végzés csak korlátozott mértékben tudja korlátozni az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását. Bár e rendelkezés csak a bírósági jogorvoslatokra vonatkozik, az a kérdés, hogy a jogsértéstől való eltiltás a címzett szempontjából korlátozza-e a szolgáltatások szabad mozgását, nem a kibocsátó hatóság jellegétől, hanem az érintett jogsértéstől való eltiltás lényegétől és tartalmától függ.

[66] A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.).

178. Másodszor, amint azt a francia kormány helyesen megjegyzi, ezt az értelmezést a Glawischnig-Piesczek ítélet is alátámasztja.[67] Ebben az ítéletben a Bíróság nem vonta kétségbe egy osztrák bíróság által egy Írországban letelepedett tárhelyszolgáltatóval szemben kiadott jogsértéstől eltiltó végzésnek a 2000/31 irányelvnek való megfelelését, amely végzés egy illegálisnak nyilvánított információval azonos vagy azzal egyenértékű tartalomra vonatkozott.[68] Ezzel a Bíróság nem az érintett végzés igazságszolgáltatási jellegét, hanem annak tárgyát emelte ki.

179. Harmadszor, az uniós jogalkotó megerősítette ezt az értelmezést az (EU) 2022/2065 rendeletben.[69] E rendelet (38) preambulumbekezdése többek között kimondja, hogy a konkrét jogellenes tartalmakkal kapcsolatos fellépésre vonatkozó végzések főszabály szerint nem korlátozzák a közvetítői szolgáltatások szabad mozgását, így a 2000/31 irányelv 3. cikke nem alkalmazandó rájuk.[70]

180. Mindezen okok miatt úgy vélem, hogy a konkrét jogellenes tartalommal kapcsolatos, az egyedi jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányuló fellépésre vonatkozó végzés nem tartozik a 2000/31 irányelv 3. cikkében meghatározott feltételek hatálya alá, feltéve, hogy nem korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását. Ezt a megállapítást szigorúan kell értelmezni, hogy ne veszélyeztesse az említett cikkben meghatározott mechanizmust. Az ilyen végzésnek az egyedi jogsértés orvoslására kell irányulnia, anélkül azonban, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenységek gyakorlását befolyásolná. Így például a fellépésre vonatkozó végzés címzettje nem kényszeríthető arra, hogy megváltoztassa a tevékenységének megszervezésének módját.

181. A felmerülő kérdés az, hogy az ilyen, a 2000/31 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a szolgáltatásnyújtás szabadságát nem korlátozó, fellépésre vonatkozó végzések hogyan viszonyulnak az irányelv 14. cikkének (3) bekezdésében említett fellépésekhez.

182. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy e két rendelkezés eltérő funkciót tölt be.[71] Ezenfelül a 2000/31 irányelv 14. cikkének (3) bekezdése kifejezetten a tagállamok jogrendszerére hivatkozik, és úgy tűnik, hogy mérlegelési jogkört hagy a tagállamoknak a végzések kibocsátása tekintetében. Ezért nem mennék el odáig, hogy kijelentsem, hogy az e rendelkezés alapján valamely szolgáltatóval szemben esetlegesen kibocsátott, egyetlen jogsértéstől eltiltó végzés sem korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását. Másrészt úgy vélem, hogy mindezen intézkedések célja ugyanaz, nevezetesen az egyedi jogsértés megszüntetése vagy az ilyen jogsértés megelőzése a konkrét jogellenes tartalomra való tekintettel.

67 2019. október 3-i ítélet (C-18/18, EU:C:2019:821).

68 Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy az ítéletből levonható tanulságok nem biztos, hogy döntőek. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben ugyanis az előterjesztő bíróság nem kérte a 2000/31 irányelv 3. cikkének értelmezését. Másrészt a Bíróság újrafogalmazta az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket, és az irányelv egészét vizsgálta. Ráadásul a Bíróság megállapíthatta volna, hogy nem feladata e rendelkezés értelmezése, vagy hogy az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek teljesülnek.

69 A digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. október 19-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL 2022. L 277., 1. o.; helyesbítés: HL 2023. L 3., 20. o.).

70 A 2022/2065 rendelet (38) preambulumbekezdése kimondja, hogy „[a] jogellenes tartalom elleni fellépésre és az információszolgáltatásra vonatkozó végzések csak akkor tartoznak azon szabályok hatálya alá, amelyek védik az érintett szolgáltató letelepedési helye szerinti tagállam joghatóságát, és azon szabályok hatálya alá, amelyek meghatározzák bizonyos esetekben az ettől a joghatóságtól való lehetséges, a [2000/31 irányelv] 3. cikkében meghatározott, eltéréseket, ha teljesülnek az említett cikkben foglalt feltételek. Mivel a jogellenes tartalom elleni fellépésre vonatkozó végzések a jogellenes tartalom konkrét elemeire és konkrét információkra vonatkoznak, amennyiben egy másik tagállamban letelepedett közvetítő szolgáltató a címzettjük, főszabály szerint nem korlátozzák az ilyen szolgáltatók arra vonatkozó szabadságát, hogy határokon átnyúló szolgáltatásokat nyújtsanak. Ezért [az ezen irányelv] 3. cikkében meghatározott szabályok […] nem vonatkoznak ezekre a végzésekre”.

71 Lásd e tekintetben a 2000/31 irányelv 3. cikke és a 2022/2065 rendelet közötti kapcsolatot illetően: Husovec, M., Principles of the Digital Services Act, Cambridge University Press, 2017, 153. o., valamint Wilman, F., Wilman F., Kaleda, S. L., Loewenthal, P. J., The EU Digital Services Act. A Commentary, Oxford University Press, Oxford 2024, 56. o.

183. Ilyen körülmények között most az a kérdés merül fel, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés korlátozza-e a szolgáltatások szabad mozgását.

3) A szóban forgó továbbítási tilalom

184. Emlékeztetőül, elemzésemből kitűnik, hogy egy konkrét jogellenes tartalom elleni fellépésre vonatkozó végzés, amely az egyedi jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányul, nem járhat azzal a hatással, hogy korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását.[72]

185. Jelen esetben sem a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás felhasználói által közölt, a közúti ellenőrzésekre vonatkozó információk, sem ezen információknak e felhasználók általi közlése nem jogellenes önmagában. Ezzel szemben az ilyen információknak a szolgáltatás üzemeltetője által a hatáskörrel rendelkező hatóság által kiadott tilalom megsértésével történő továbbítása jogellenes, és ez a jogellenesség úgy tűnik attól a pillanattól kezdve áll fenn, amikor az érintett üzemeltetőt a tilalomról értesítik.[73] Így egyrészt a szóban forgó továbbítási tilalom nem egy konkrét jogellenes tartalmat céloz meg, másrészt nem egy egyedi jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányul, hanem a címzett részéről jogsértéshez vezethet, ha megsérti azt.

186. Ez a tilalom tehát nem rendelkezik a konkrét jogellenes tartalom elleni fellépésre vonatkozó, az egyedi jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányuló végzés jellemzőivel, amely nem korlátozza az információs társadalom szolgáltatásainak szabad mozgását.

e) Egy adott szolgáltatásra vonatkozó intézkedések elfogadása

187. A 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy azon intézkedésnek, amellyel a szolgáltatás rendeltetési helye szerinti tagállam eltérhet ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdésétől, „egy adott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásra” kell vonatkoznia. A Google Ireland és társai ítéletben[74] a Bíróság egyértelművé tette, hogy az egyes információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egy általánosan meghatározott kategóriájára vonatkozó, és az e szolgáltatáskategória valamennyi szolgáltatójára különbségtétel nélkül alkalmazandó általános és elvont intézkedések nem tartoznak az „egy adott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatás ellen irányuló intézkedések” fogalmába.

188. Ebben a tekintetben, bár a szóban forgó továbbítási tilalom a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás üzemeltetője tekintetében már az érintett üzemeltetővel való közlésétől kezdve hatályos, úgy tűnik, hogy a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság egyetlen továbbítási tilalmat bocsát ki a közúti ellenőrzésre vonatkozóan, amelyet valamennyi ilyen szolgáltatásból ki kíván zárni.

72 Lásd a jelen indítvány 180. pontját.

73 E tekintetben úgy tűnik, hogy a francia kormány írásbeli észrevételeiben azt sugallja, hogy az adott közúti ellenőrzéssel kapcsolatos információk „jogellenesnek minősülnek”, azelőtt, hogy a továbbítás tiltására vonatkozó végzést kibocsátották volna. Mindazonáltal a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L. 130-11. és R. 130–11. cikkének olvasata arra enged következtetni, hogy a közigazgatási hatóság megtilthatja az érintett közúti ellenőrzésre vonatkozó információ továbbítását, és hogy a továbbítás jogellenessége csak attól a pillanattól kezdve áll fenn, amikor a szóban forgó üzemeltetőt a tilalomról értesítik. Mindenesetre ez a kérdés a nemzeti jog értelmezésének tárgya, és kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik.

74 60. pont.

189. Egyrészt ugyanis a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv R. 130–12. cikke megköveteli, hogy a továbbítási tilalmakra vonatkozó információkat információs rendszeren keresztül közöljék az üzemeltetőkkel. Ebből a rendelkezésből következik, hogy az ily módon történő közlés egyenértékű a tilalomra vonatkozó határozat rendelkezésre bocsátásával.

190. Másrészt a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L. 130-11. cikke kétszer is kimondja, hogy a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság a továbbítás tilalmával a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás valamennyi üzemeltetője számára megtiltja a közúti ellenőrzésre vonatkozó üzenetek és jelzések továbbítását. A Coyote System a meghallgatáson továbbá azzal érvelt, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság nem csak bizonyos üzemeltetőket célozhat meg.

191. E tekintetben megjegyzem, hogy bár úgy tűnik, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás valamennyi szolgáltatójára vonatkozik,[75] a Google Ireland és társai ügyben hozott ítélet olyan intézkedésekre vonatkozott, amelyek nem csak megkülönböztetés nélkül vonatkoztak az információs társadalommal összefüggő, általánosságban leírt szolgáltatások egy kategóriájára, hanem általános és elvont jellegűek is voltak. A szóban forgó továbbítási tilalom azonban nem hipotetikus és ismétlődő helyzetekre, hanem egy konkrét közúti ellenőrzésre vonatkozik. Ezért nem hasonlítható össze az ebben az ítéletben szereplőhöz hasonló általános és elvont szabályozással.

192. Szintén ebben az összefüggésben a Bíróság a Google Ireland és társai ítéletben megállapította,[76] hogy az általános és elvont intézkedések nem minősülhetnek a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében vett eltérési intézkedésnek, különösen azért, mert a rendeltetési tagállam ilyen intézkedések elfogadására való felhatalmazása sértené a származási tagállam szabályozási hatáskörét, és azzal a hatással járna, hogy a szolgáltatókat mind a származási tagállam, mind pedig a rendeltetési hely szerinti tagállam vagy tagállamok jogszabályainak hatálya alá vonná. Egy adott esetre vonatkozó intézkedés elfogadása azonban nem tűnik ilyen hatásúnak, amennyiben az inkább a tagállamok bíróságainak és más hatóságainak hatáskörét és döntéshozatali jogkörét érinti.

193. Másrészt igaz, hogy – amint azt a Bíróság a Google Ireland és társai ítéletben megállapította[77] – a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja arra kötelezi a rendeltetési tagállamot, hogy kérje fel a származási tagállamot, hogy hozzon intézkedéseket az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tekintetében, és e tekintetben feltételezi, hogy az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdése szerinti intézkedés meghozatalát megelőzően azonosítható legyen az a tagállam, amelyhez ilyen kérelmet intéznek, hogy a rendeltetési tagállam e kötelezettségének eleget tehessen. Az említett irányelv (26) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjából azonban kitűnik, hogy a bűncselekmények felderítéséhez és üldözéséhez szükséges intézkedések nem tartoznak e kötelezettség hatálya alá. Másrészt ugyanezen irányelv 3. cikkének (5) bekezdése szerint a rendeltetési tagállam sürgős esetben eltérhet a 3. cikk (4) bekezdésének b) pontjában meghatározott eljárási feltételektől, és utólagosan értesítheti a Bizottságot és a szolgáltató származási tagállamát valamely intézkedésről. Ez megerősíti azt az értelmezést, amely szerint

75 Meg kell jegyezni egyrészt, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom azon üzemeltetők tekintetében fejti ki hatását, akikkel azt közölték, másrészt, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem tartalmazza, hogy miként állítják össze azon üzemeltetők listáját, akikkel a tilalmat közlik.

76 49. pont.

77 35. pont.

bizonyos intézkedések akkor is betölthetik az eltérő intézkedés szerepét, ha elfogadásuk előtt nem lehet megfelelni a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjában előírt eljárási feltételeknek, amennyiben ezen intézkedések megfelelnek az ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) pontjában előírt feltételeknek.

194. A jelen ügyben – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – úgy tűnik, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében vett, „egy adott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás ellen irányuló intézkedésnek” minősíthető.

f) Következtetés

195. Elemzésemből egyrészt az következik, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom nem zárható ki az összehangolt területről, tekintettel az általa követett célokra;[78] másrészt, hogy e tilalom korlátozza az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását,[79] harmadrészt pedig, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő ellenőrzés függvényében – e tilalom olyan intézkedés szerepét töltheti be, amellyel valamely tagállam korlátozhatja a szolgáltatások szabad mozgását, amennyiben az intézkedés megfelel a 2000/31 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében foglalt feltételeknek.[80]

196. Az imént kifejtett okok miatt a második kérdésre az a válasz adandó, hogy a 2000/31 irányelv 3. cikkével nem ellentétes a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás felhasználói által kiadott üzenetek és jelzések továbbításának olyan tilalma, amelyet az e szolgáltatások rendeltetési tagállama az e szolgáltatások más tagállamokban letelepedett üzemeltetőire is alkalmazni kíván, feltéve, hogy ez a tilalom megfelel az irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében, illetve adott esetben 3. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

3. A harmadik kérdésről

a) Előzetes megjegyzések

197. A harmadik kérdés a 2000/31 irányelv 15. cikkének értelmezésére vonatkozik, és annak meghatározására irányul, hogy az általános nyomon követési kötelezettség előírásának az e rendelkezésben előírt tilalma akadályát képezi-e a szóban forgó továbbítási tilalom alkalmazásának.

198. E tekintetben a fenti megfontolások mindegyike az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások belső piaca ezen irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmusának működésére vonatkozik.

199. Mindazonáltal azon feltételek problémakörén kívül, amelyek mellett a tagállamok határokon átnyúló helyzetekben jogsértéstől eltiltó végzéseket hozhatnak az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtókkal szemben, a 2000/31 irányelv olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek befolyásolhatják az eltiltó végzések körvonalait. E rendelkezések között szerepel a 14. és 15. cikk.

78 Lásd a jelen indítvány 165. pontját.

79 Lásd a jelen indítvány 186. pontját.

80 Lásd a jelen indítvány 194. pontját.

200. Ezek a rendelkezések különösen akkor alkalmazandók, ha egy tagállam más tagállamokban letelepedett szolgáltatókkal szemben kíván jogsértéstől eltiltó végzést hozni. Ebben az esetben az e jogsértéstől való eltiltás alkalmazására vonatkozó jogkör 2000/31 irányelvvel való összeegyeztethetőségének vizsgálata két szakaszban zajlik: az irányelv 3. cikke (2) és (4) bekezdésének, majd 14. és 15. cikkének vizsgálata.

201. Meg kell állapítani, hogy a 2000/31 irányelv 15. cikke, amint az a szövegéből kitűnik, csak akkor releváns, ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtója ezen irányelv 12–14. cikkének hatálya alá tartozik.

202. Mivel a kérdést előterjesztő bíróság a 2000/31 irányelv 15. cikkének értelmezését is kéri a Bíróságtól, és mivel e cikk alkalmazandó többek között az irányelv 14. cikkében említett szolgáltatások nyújtására, úgy tekinthető, hogy e bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy az előtte vitatott nemzeti rendelkezések hatálya alá tartozó szolgáltatások tárhelyszolgáltatásnak minősülnek. Bár ezt a feltevést a tárgyaláson megvitatták, mégis teszek néhány megjegyzést ezzel kapcsolatban.

b) A járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás

1) Előzetes megjegyzések

203. A vitatott nemzeti rendelkezések a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatások üzemeltetőire vonatkoznak.

204. Bár az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem határozza meg, hogy miben áll egy ilyen szolgáltatás, a működés módja az említett nemzeti rendelkezések szövegéből kikövetkeztethető. A felek ezenfelül az ilyen szolgáltatások működésének gyakorlati szempontjaira vonatkozóan is benyújtottak bizonyos észrevételeket. E tekintetben további nehézséget jelent az, hogy úgy tűnik, hogy ezek az észrevételek – legalábbis részben – nem „a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás” fogalmának a francia jogban elfogadott meghatározására vonatkoznak, hanem a Coyote System társaság által nyújtott szolgáltatásra és az ahhoz hasonló szolgáltatásokra.

205. Mindazonáltal támaszkodom mindezekre az észrevételekre, hogy meghatározzam a következő elemzés kiindulópontját. Köztudott ugyanis, hogy a Coyote System a francia jog értelmében vett, a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetője. Következésképpen az e társaság szolgáltatásának jellemzőit figyelembe vevő elemzés legalább részben lefedi a kérdést előterjesztő bíróság előtt megtámadott rendelkezések hatályát.

206. Mindazonáltal a nemzeti jog értelmezése és a vitatott nemzeti rendelkezések hatályának meghatározása a kérdést előterjesztő bíróság feladata. A Bíróság által nyújtott pontosítások fényében a kérdést előterjesztő bíróságnak azt is meg kell vizsgálnia, hogy e szolgáltatás üzemeltetője a 2000/31 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e.

2) Elemzésem kiindulópontja

207. Úgy tűnik, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás egyik alapvető funkciója az, hogy a járművezetőt tájékoztassa a forgalmi viszonyokról és az általa választott útvonalon vagy az adott pillanatban tartózkodási helye szerinti területen bekövetkezett egyéb közlekedési eseményekről. Ezek az események magukban foglalják a hatóságok által végzett közúti ellenőrzéseket is.

208. A közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L. 130-11. cikke azt feltételezi, hogy az ilyen szolgáltatást – legalábbis részben – az egyes felhasználók által kiadott üzenetek és jelzések biztosítják, amelyeket e szolgáltatás üzemeltetője valamennyi felhasználónak továbbít.

209. A gyakorlatban, amint azt a Coyote System az írásbeli észrevételeiben és a meghallgatáson kifejtette, a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás felhasználója a közlekedési események egyik előre meghatározott kategóriájának megfelelő ikont megnyomva bejelentheti az eseményt és annak helyét, és e bejelentést személyre szabott üzenettel vagy fényképpel egészítheti ki.

210. Ezt a bejelentést azonnal és automatikusan továbbítják az összes felhasználónak, akik ezt követően egy erre a célra szolgáló ikon megnyomásával jelezhetik a hibát, ha azt hibásnak ítélik. Ha több felhasználó is hibát jelent, a szóban forgó bejelentés törlésre kerül.

211. A bejelentett események megjelenítésével kapcsolatban a Coyote System azt is kifejtette, hogy szolgáltatása egy olyan algoritmuson alapul, amely kezeli ezeket a bejelentéseket, különösen azért, hogy az egymást átfedő bejelentéseket egyesítse, és törölje azokat, amelyek megbízhatóságát a felhasználói közösség kellőképpen vitatja. Másrészt az üzemeltetőknek nincs ellenőrzésük a felhasználók által tett bejelentések tartalma felett, amelyeket változatlan formában továbbítanak a felhasználók felé.

212. Továbbá, bár a Coyote Systemétől eleve különbözik az a mechanizmus, amelyen a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő többi elektronikus szolgáltatás működése alapul, úgy tűnik, hogy valamennyi ilyen szolgáltatás működése a felhasználók által szolgáltatott jelentős mennyiségű információ feldolgozásán alapszik, ami automatizált mechanizmus igénybevételét teszi szükségessé.

213. Ezen észrevételeket követően először is azzal a kérdéssel kell foglalkozni, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás a 2000/31 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információ tárolásából” áll-e (3. szakasz), másodszor pedig meg kell határozni, hogy az ilyen szolgáltatás üzemeltetője „közvetítő szolgáltatónak” minősül-e a jogalkotó szándéka szerint az említett irányelv 4. szakaszában meghatározott értelemben (4. szakasz).

3) A tárhelyszolgáltatás fogalma

214. A 2000/31 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése a tárhelyszolgáltatások nyújtására, vagyis olyan, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek a felhasználó által küldött információnak a felhasználó kérésére történő tárolásából állnak.

215. Az ilyen szolgáltatás magában foglalhatja ezen információknak a felhasználó kérésére a nyilvánosság számára történő továbbítását is. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy olyan online közösségi hálózati felület üzemeltetője, amely az e hálózati felület felhasználói által szolgáltatott információkat tárolja,[81] valamint egy videómegosztó platform üzemeltetője[82] – legalábbis elvben – a 2000/31 irányelv 14. cikke értelmében vett tárhelyszolgáltatónak minősül. A Bíróság azt is megállapította, hogy a reklámszolgáltatás tárhelyszolgáltatásnak minősül, amennyiben a reklámszolgáltatás nyújtója az e szolgáltatást igénybevevő információit továbbítja az internetfelhasználók részére nyitott távközlési hálózatba, és tárol – azaz szerverének memóriájában elhelyez – a hirdető által kiválasztott bizonyos adatokat.[83] Az uniós jogalkotó a 2022/2065 rendeletben a tárhelyszolgáltatás ilyen tág fogalommeghatározását fogadta el.[84]

216. A kérdés tehát az, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás olyan szolgáltatásnak minősül-e, amelynek célja megfelel az általam adott leírásnak.

217. Ebben a tekintetben, az online közösségi platformok és videómegosztó platformok számára szolgáltatott információkkal ellentétben, a forgalmi viszonyokra vonatkozó információkat nem azért adják meg az elektronikus szolgáltatás üzemeltetőjének, hogy azokat tárolják és terjesszék, hanem azért, hogy azok bekerüljenek az üzemeltető rendelkezésére álló, algoritmikus feldolgozásra szánt információk körébe. Ez a feldolgozás egyetlen képet generál, amely a lehető legpontosabban ábrázolja az adott terület forgalmi viszonyait. Az üzemeltető ezután e műveletek eredményét továbbítja a felhasználóknak, valós idejű információkat szolgáltatva számukra a forgalmi viszonyokról azon a területen, ahol tartózkodnak.

218. Következésképpen, az eseményről szóló első bejelentés kivételével, a felhasználó által szolgáltatott információk az érintett szolgáltatáson keresztül nem abban a formában jutnak el a felhasználókhoz, ahogyan azokat a felhasználó megadta. Másrészt e szolgáltatás a felhasználók által megadott információk alapján új „információs réteget” hoz létre, és e szolgáltatás fő célja az ahhoz való hozzáférés biztosítása.

219. Másodszor, visszatérve az eseményről szóló első bejelentésre, igaz, hogy úgy tűnik, hogy azt azonnal és automatikusan továbbítják az érintett szolgáltatás minden felhasználójának.

220. Márpedig a 2000/31 irányelv 14. cikke értelmében vett tárhelyszolgáltatás keretében a tárolási és terjesztési műveleteket a felhasználó kérésére végzik, ami azt feltételezi, hogy a felhasználó kezdeményezi ezeket az eljárásokat, és e műveletek felett bizonyos ellenőrzést tart fenn.

221. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Coyote System szolgáltatása olyan algoritmus alapján működik, amely törli azokat a bejelentéseket, amelyek megbízhatóságát a felhasználói közösség kellőképpen vitatja. Az algoritmus által végrehajtott műveletek eredménye tehát azon felhasználó

81 Lásd: 2012. február 16-i SABAM ítélet (C-360/10, EU:C:2012:85, 27. pont); 2019. október 3-i Glawischnig-Piesczek ítélet (C-18/18, EU:C:2019:821, 22. pont).

82 Lásd ebben az értelemben: 2021. június 22-i YouTube és Cyando ítélet (C-682/18 és C-683/18, EU:C:2021:503, 104. pont); 2022. április 26-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet (C-401/19, EU:C:2022:297, 28. pont).

83 2010. március 23-i Google France és Google ítélet (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 111. pont).

84 Az uniós jogalkotó e mai kihívásoknak nem megfelelő meghatározás orvoslása érdekében a tárhelyszolgáltatások e tág kategóriáján belül megkülönböztette az online platformok által nyújtott olyan szolgáltatások alkategóriáját, amelyek nem csupán a felhasználók által szolgáltatott információk tárolásából, hanem azok nyilvános terjesztéséből is állnak. A 2022/2065 rendelet értelmében az ilyen hálózati felületek szolgáltatóira – legalábbis elvben – további különös kötelezettségek vonatkoznak. Lásd még e rendelet (13) preambulumbekezdését.

döntésének a helyébe lép, aki az első bejelentést tette annak továbbítása céljából. Bár igaz, hogy a vitatott bejelentések törléséről a szolgáltatás általános használati feltételei rendelkezhetnek, ez nem változtat azon a tényen, hogy a felhasználó kérésére kezdeményezett tárolási és terjesztési műveleteket megszakítja az üzemeltető által kapott összes információ algoritmikus feldolgozásának eredménye.

222. Végül, úgy tűnik, hogy ugyanilyen feldolgozás történik a Coyote System által említett, személyre szabott üzenettel vagy fényképpel kísért bejelentéseknél is. Ezeket ugyanis azonnal és automatikusan továbbítják, és a többi felhasználó megerősítheti vagy vitathatja a valóságtartalmukat. Mindezeket a kommunikációkat algoritmikusan dolgozzák fel, és csak e műveletek eredményét továbbítják a szolgáltatáson keresztül a felhasználóknak. [85]

223. Ebből következik, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás nem a felhasználók által szolgáltatott információk tárolásából és e szolgáltatáson keresztül történő terjesztéséből áll, hanem ezen információk alapján egy új információs réteg létrehozásából, amely a felhasználók számára egyetlen olyan képet biztosít, amely valós időben és a lehető legpontosabban mutatja be a közlekedési viszonyokat azon a területen, ahol tartózkodnak.

224. E tekintetben a 2000/31 irányelv 14. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az (1) bekezdés nem alkalmazandó arra az esetre, ha a szolgáltatás igénybe vevője a szolgáltató irányítása alatt vagy ellenőrzése mellett jár el. Az (1) bekezdés nem alkalmazható akkor sem, ha a szolgáltató olyan információk konglomerátumát közli a felhasználókkal, amelyeket neki küldtek, de amelyek az összesítés után már nem ismerhetők fel ebben a konglomerátumban. A járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás tehát nem tartozik ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.

225. Elemzésemet azonban folytatom arra az esetre, ha a Bíróság nem követné javaslatomat, és úgy ítélné meg, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás a 2000/31 irányelv 14. cikke értelmében vett tárhelyszolgáltatásnak minősülhet. Lényegében ahhoz, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtója által végzett tárolás e rendelkezés hatálya alá tartozzon, az szükséges, hogy e szolgáltató magatartása a „közvetítő szolgáltató” tevékenységére korlátozódjon a jogalkotó szándéka szerint az említett irányelv 4. szakaszában meghatározott értelemben. [86]

4) A tárhelyszolgáltató jogállása

226. A 2000/31 irányelv (42) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy ahhoz, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtója e rendelkezés hatálya alá tartozzon, tevékenységének pusztán technikai, automatikus és passzív jellegűnek kell lennie, ami azt jelenti, hogy e szolgáltatónak sem tudomása nincs a továbbított, illetve tárolt adatról, se nem kezeli azt az adatot.

[85] E tekintetben nem zárható ki, hogy e szolgáltatásnak az a része, amely a felhasználók közötti üzenetek továbbításából áll, tárhelyszolgáltatásnak minősül. A jelen ügyben azonban a kommunikáció ezen funkciójának kérdése nem merül fel.

[86] Lásd ebben az értelemben: 2010. március 23-i Google France és Google ítélet (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 112. pont).

227. Az annak megállapítása érdekében végzett vizsgálat keretében, hogy a szolgáltató tevékenysége ilyen jellegű-e, fontos szerepet játszik, hogy e szolgáltató milyen mértékben vesz részt a szolgáltatott információk megjelenítési módjának meghatározásában és a tartalom „kezelésében”.

228. A L’Oréal és társai ítéletben, amely egy piactér üzemeltetőjét érintette, a Bíróság megállapította,[87] hogy pusztán az a tény, hogy az üzemeltető az eladásra való felkínálásokat a szerverén tárolja, meghatározza szolgáltatásának feltételeit, azért díjazásban részesül, és általános felvilágosítást ad ügyfelei részére, nem járhat azzal a hatással, hogy megfosztja őt a 2000/31 irányelvben előírt, felelősséggel kapcsolatos mentességektől. Amennyiben azonban az említett üzemeltető olyan segítséget nyújtott, amely különösen a szóban forgó eladásra való felkínálások megjelenítésének optimalizálásában vagy azok elősegítésében áll, meg kell állapítani, hogy nem foglalt el semleges pozíciót az érintett eladóként tevékenykedő ügyfelei és a lehetséges vásárlók között, hanem olyan tevőleges szerepet játszott, amelynek révén ismerte vagy kezelte az ilyen felkínálásokkal kapcsolatos adatokat.

229. Így mindenekelőtt az a tény, hogy a szolgáltató a felhasználók kérésére meghatározza a tárolt információk általános megjelenítésének szerkezetét, nem jelenti azt, hogy ismeri vagy kezeli ezen információk tartalmát. Következésképpen az a tény, hogy egy járművezetést vagy navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás üzemeltetője előre meghatározza azon közlekedési események kategóriáit, amelyek közül a felhasználók egy esemény bejelentése céljából választhatnak, nem jelenti azt, hogy ez a szolgáltató olyan aktív szerepet játszik, amelynek eredményeként az ilyen bejelentéshez kapcsolódó adatokat ismerné vagy kezelné. Valójában a bejelentésnek egy konkrét kategóriához való hozzárendeléséről szóló döntést a szolgáltatás felhasználója hozza meg, és előfordulhat, hogy az általa hozott választás nem tükrözi megfelelően az aktuális közlekedési körülményeket.

230. Másodszor, a forgalmi eseményre vonatkozó első bejelentést azonnal és automatikusan továbbítják az összes felhasználónak. Ebben a szakaszban a szolgáltatás üzemeltetője nem ellenőrzi a bejelentés valódiságát, és annak továbbításához nem szükséges a részéről semmilyen intézkedés.

231. Az első bejelentések célzott elemzése azonban nem ad teljes képet a szóban forgó szolgáltatásról. A felhasználók által szolgáltatott információkat ugyanis nem önmagukban továbbítják, hanem algoritmikus feldolgozásnak vetik alá annak érdekében, hogy olyan egységes képet nyújtsanak, amely egy adott terület forgalmi viszonyait ábrázolja.[88]

232. A kérdés tehát a következő: a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetője olyan aktív szerepet játszik-e, amelynek eredményeként ismeri vagy kezeli az üzenetek tartalmát, amennyiben olyan algoritmust alkalmaz, amely automatikusan kezeli az egymással kölcsönhatásban álló bejelentéseket, úgy, hogy az összes bejelentésnek a szolgáltatása keretében történő megjelenítése az algoritmus működésén alapszik? Ugyanis a szolgáltatás felhasználói által egyénileg közölt üzenetek és jelzések tartalmától függetlenül az összes közlemény összes felhasználó számára hozzáférhető végső eredményét egy algoritmus határozza meg, amely a bejelentéseket csoportosítja vagy törli.

87 Lásd: 2011. július 12-i ítélet (C-324/09, EU:C:2011:474, 115. és 116. pont).

88 Lásd a jelen indítvány 223. pontját.

233. A Coyote System azt állítja, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetője nem kezeli az e szolgáltatás felhasználói által tett bejelentéseket: ezek a bejelentések azonnal és automatikusan továbbításra kerülnek a szolgáltatás valamennyi felhasználójának, az üzemeltető beavatkozása nélkül. A rögzített bejelentések esetleges módosítása, beleértve azok törlését is, más felhasználók tevékenységének eredménye. Következésképpen, az e társaság által használt kifejezéssel élve, a szolgáltatás felhasználói „hozzák létre, osztályozzák, módosítják és törlik a bejelentéseket elejétől a végéig”.

234. E tekintetben Poiares Maduro főtanácsnok a Google France és Google ügyre vonatkozó indítványában [89] úgy ítélte meg, hogy a Google keresőmotor üzemeltetője semleges marad az általa tárolt információkat illetően, mivel a felhasználói által végzett keresések eredményei olyan automatikus algoritmusok termékei, amelyek objektív kritériumokat használnak arra, hogy az internethasználó érdeklődését valószínűleg kielégítő webhelyeket mutassanak. A főtanácsnok szerint ezen webhelyek megjelenítése és sorrendje attól függ, hogy mennyire relevánsak a beírt kulcsszó szempontjából, és nem attól, hogy a Google-nak milyen érdekei fűződnek egyes webhelyekhez, vagy milyen viszonyban áll azokkal. A Google France és Google ítéletben [90] a Bíróság nem vette át kifejezetten ezt a kritériumot, és az érintett üzemeltető tevékenységének pusztán technikai, automatikus és passzív jellegére összpontosított. Különösen azt állapította meg, hogy a kiválasztott kulcsszó és az internethasználó által bevitt keresőkifejezés közötti megfelelés önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy a Google ismerte vagy kezelte a hirdetők által a rendszerébe bevitt és a szervere memóriájában tárolt adatokat.

235. A közelmúltban Saugmandsgaard Øe főtanácsnok a YouTube és Cyando ügyre vonatkozó indítványában [91] hangsúlyozta, hogy egy videómegosztó platform bizonyos funkcióinak, nevezetesen a kereséssel, indexálással és keresési ajánlással kapcsolatos funkciók biztosítása érdekében bevezetett algoritmus az e platform üzemeltetője által tárolt információk tisztán technikai és automatikus kezelését végzi, így az üzemeltető nem a tárolt információk tartalmát, hanem azok megjelenítésének feltételeit ellenőrzi.

236. Egyébiránt a YouTube és Cyando ítéletben [92] a Bíróság azon feltételek egyikét illetően, amelyekhez a 2000/31 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése a közvetítő szolgáltató felelősség alóli mentesülését köti, megállapította, hogy az a körülmény, hogy valamely online tartalommegosztó platform üzemeltetője az e platformra feltöltött tartalmak tekintetében automatizált indexálást végez, hogy az említett platform keresőfunkciót foglal magában, és a felhasználók profiljától vagy preferenciáitól függően videókat kínál, nem elegendő annak megállapításához, hogy e feltétel nem teljesül. Amint azt a Russmedia Digital és Inform Media Press ügyre vonatkozó indítványomban [93] megjegyeztem, e körülmény még kevésbé alkalmas arra, hogy megfossza az ilyen üzemeltetőt attól a lehetőségtől, hogy az e rendelkezésben előírt, felelősség alóli mentességre hivatkozzon. Az a kérdés ugyanis, hogy teljesülnek-e azok a feltételek, amelyektől a 2000/31 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja a felelősség alóli mentességet függővé teszi, csak akkor merül fel, ha az érintett szolgáltató az általa tárolt információk tekintetében „semleges szerepet játszó tárhelyszolgáltatónak” minősíthető, és a priori hivatkozhat e mentességre.

89 C-236/08–C-238/08, EU:C:2009:569, 144. pont.

90 2010. március 23-i ítélet (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 114. és 117. pont).

91 Lásd: Saugmandsgaard Øe főtanácsnok YouTube és Cyando egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-682/18. és C-683/18, EU:C:2020:586, 160. és 162. pont).

92 Lásd: 2021. június 22-i ítélet (C-682/18 és C-683/18, EU:C:2021:503, 114. pont).

93 C-492/23, EU:C:2025:68, 53. pont.

237. Ebből azt a következtetést vonom le, hogy a szolgáltató nem veszítheti el a tárhelyszolgáltatói státuszát pusztán azért, mert olyan algoritmust alkalmaz, amely automatikusan indexálja a felhasználók által megadott tartalmakat, és olyan tartalmakat ajánl a felhasználóknak, amelyek érdekelhetik őket, anélkül azonban, hogy más tartalmakat törölne vagy eltakarna.

238. A felhasználók által szolgáltatott információk algoritmikus feldolgozása azonban nem feltétlenül a tartalom kezelését, hanem olyan új információhalmaz létrehozását jelenti, amelyben a felhasználók által szolgáltatott információk már nem felismerhetők. Ez különösen akkor áll fenn, ha az érintett szolgáltatás célja, hogy – mint a jelen esetben – a valóság egy részének a lehető legpontosabb képét adja. Ebben az esetben a szolgáltatás üzemeltetője olyan szerepet játszhat, amely szerint legalábbis kezeli a felhasználók által szolgáltatott információkat. Ha ugyanis az üzemeltető az algoritmusa programozásával a felhasználók által szolgáltatott bármely információ relevanciájának szintjét olyan kritériumok alapján határozza meg, amelyek véleménye szerint lehetővé teszik a közlekedési viszonyok pontos ábrázolását, akkor úgy kell tekinteni, hogy az üzemeltető kezeli az információt. Ennek során az üzemeltető meghatározza az információ megerősítéséhez vagy a rendszerből való törléséhez szükséges információk mennyiségét és „minőségét”. Ezen túlmenően ezek a kritériumok nemcsak az adott forgalmi eseményre vonatkozó, konvergáló vagy divergáló információk puszta mennyiségére vonatkozhatnak, hanem többek között a felhasználó és az általa szolgáltatott információk megbízhatóságának értékelésére is.

239. Következésképpen, bár a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetője által használt algoritmus a szolgáltatás összes felhasználója által továbbított információra irányul, annak programozása az említett üzemeltető felelőssége, és lehetővé teszi számára, hogy kezelje a továbbított vagy tárolt információkat. Az említett üzemeltető ennélfogva nem hivatkozhat a 2000/31 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésére.

240. Figyelemmel a 2000/31 irányelv 14. cikkének elemzéséből levont következtetésemre, valamint arra, hogy ezen irányelv 15. cikke csak a többek között ezen első rendelkezésben említett szolgáltatások nyújtására alkalmazandó, meg kell állapítani, hogy e második rendelkezés nem releváns a szóban forgó továbbítási tilalom említett irányelvvel való összeegyeztethetőségének vizsgálata szempontjából. A teljesség kedvéért mégis megvizsgálom a harmadik kérdést arra az esetre, ha a Bíróság nem követné az ezen irányelv 14. cikkére vonatkozó elemzésemet.

c) A 2000/31 irányelv 15. cikkéről

241. Harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2000/31 irányelv 15. cikkével ellentétes-e az, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetőit arra kötelezik, hogy e szolgáltatás keretében eseti alapon ne továbbítsanak bizonyos üzenet- vagy jelzéskategóriákat, anélkül, hogy az üzemeltetőnek e célból meg kellene ismernie azok tartalmát.

242. E kérdés megválaszolásához meg kell állapítani, hogy az üzemeltetővel közölt továbbítási tilalom olyan kötelezettségeket ró-e az üzemeltetőre, amelyek egyedi esetre korlátozódnak. Ugyanis, bár a 2000/31 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése megtiltja a tagállamok számára, hogy a tárhelyszolgáltatók számára az általuk továbbított vagy tárolt információk nyomon követésére vonatkozó általános kötelezettséget vagy a jogellenes tevékenységre utaló tények vagy

körülmények aktív kivizsgálására vonatkozó általános kötelezettséget írjanak elő, ezen irányelv (47) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az ilyen tilalom nem vonatkozik az „egyedi esetben alkalmazandó” nyomon követési kötelezettségekre.

243. E tekintetben a Bíróság több alkalommal megállapította, hogy a valamely szolgáltatót arra kötelező intézkedések, hogy a szolgáltató kizárólagos költségére általános és állandó nyomon követést biztosító szűrőrendszert hozzon létre annak érdekében, hogy megelőzze a szellemi tulajdonjogok valamennyi jövőbeli megsértését, összeegyeztethetetlenek a 2000/31 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével.[94] Ebből következik, hogy – az uniós jogalkotó által az említett irányelv (47) preambulumbekezdésében elfogadott értelemben – az adott jogkategória jövőbeli megsértésének nyomon követésére vonatkozó kötelezettség semmiképpen sem korlátozódik egyedi esetre.

244. Ugyanakkor, amint azt a Glawischnig-Piesczek ügyre vonatkozó indítványomban[95] megjegyeztem, a Bíróság a L’Oréal és társai ítéletben úgy vélte,[96] hogy egy tárhelyszolgáltató kötelezhető olyan intézkedések meghozatalára, amelyek hozzájárulnak az ugyanazon felhasználót érő, ugyanolyan jellegű további sérelem megelőzéséhez. Ebből arra következtettem, hogy annak érdekében, hogy a nyomon követési kötelezettség ne vezessen általános kötelezettség előírásához, további követelményeknek is meg kell felelnie, tudniillik ugyanazon felhasználó ugyanazon jogait érintő, azonos jellegű sérelemre kell vonatkoznia.[97] Az egyedi esetre vonatkozó nyomon követési kötelezettséget ezért különösen azokra az információkra kell korlátozni, amelyeket az üzemeltetőnek azonosítania kell, majd eltávolítani vagy hozzáférhetetlenné tenni.

245. E gondolatmenetet követve a Bíróság a Glawischnig-Piesczek ítéletben[98] megállapította, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatónak az általa tárhelyszolgáltatóként tárolt tartalom olyan konkrét elemeinek eltávolítására kötelezése, amelyek a nemzeti bíróság által a felhasználóval szemben rágalmazónak nyilvánított üzenetekkel azonos vagy azokhoz hasonló üzeneteket tartalmaznak, egyedi esetre vonatkozik. A Bíróság hangsúlyozta, hogy az eltávolításra kötelezés nem kötelezte a tárhelyszolgáltatót a tárolt tartalom önálló értékelésének elvégzésére.[99] Úgy ítélte meg, hogy a tárhelyszolgáltató arra szorítkozhat, hogy automatizált vizsgálati eszközök útján ellenőrizze, hogy a tartalom tartalmazza-e az eltávolításra kötelezésben meghatározott elemeket, anélkül, hogy e feltétel nem teljesülése esetén vizsgálnia kellene, hogy az említett tartalom rágalmazó-e.

246. Egyébiránt a 2000/31 irányelv 12. cikke értelmében vett hírközlő hálózathoz való hozzáférést biztosító szolgáltatóval kapcsolatos Mc Fadden ügyre vonatkozó indítványomban[100] az ezen irányelv előkészítő munkálataiból kiindulva rámutattam arra, hogy ahhoz, hogy valamely kötelezettséget egyedi esetben alkalmazandónak lehessen tekinteni, többek között az szükséges, hogy a kötelezettségnek a nyomon követés időtartamát tekintve is korlátozottnak kell lenni. A nyomon követési kötelezettség időbeli korlátozására vonatkozó követelményt a Bíróság számos

94 Lásd ebben az értelemben: 2021. június 22-i YouTube és Cyando ítélet (C-682/18 és C-683/18, EU:C:2021:503, 135. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

95 C-18/18, EU:C:2019:458, 42. pont.

96 2011. július 12-i ítélet (C-324/09, EU:C:2011:474, 144. pont).

97 Lásd a Glawischnig-Piesczek ügyre vonatkozó indítványomat (C-18/18, EU:C:2019:458, 45. pont).

98 2019. október 3-i ítélet (C-18/18, EU:C:2019:821).

99 Lásd: 2019. október 3-i Glawischnig-Piesczek ítélet (C-18/18, EU:C:2019:821, 45., 46. és 53. pont).

100 C-484/14, EU:C:2016:170, 132. pont.

ítélete is tükrözi,[101] és a Bíróság a YouTube és Cyando ítéletben[102] megerősíteni látszott ezt az értelmezést, amikor kimondta, hogy az irányelv 15. cikkével ellentétes a tárhelyszolgáltatónak az általános és állandó nyomon követésre való kötelezése.

247. Megjegyzem, hogy a nyomon követési kötelezettség körvonalait meghatározó valamennyi elem egymástól függ. Ahhoz, hogy választ lehessen adni arra a kérdésre, hogy a jogsértő magatartástól való eltiltás nem ütközik a 2000/31 irányelv 15. cikkében foglalt tilalomba, ezeket az elemeket tehát összességükben kell értékelni.

248. E megfontolások fényében kell eldönteni, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom betartása érdekében az üzemeltetőnek kell-e kellően célzott, egyedi esetre korlátozódó nyomon követést végeznie.

249. E tekintetben emlékeztetnék arra, hogy a francia jog szerint tiltó határozatot kell hozni minden olyan kezelési műveletről, amelyet a hatáskörrel rendelkező hatóság ki kíván zárni a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatásokból. Ezen túlmenően az üzemeltetőre háruló, a továbbítási tilalommal kapcsolatos kötelezettség időben korlátozott. A közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L 130-11. cikkéből ugyanis kitűnik, hogy a tilalom maximális időtartamát az érintett közúti ellenőrzés jellege határozza meg, és az semmiképpen nem haladhatja meg a tizenkét órát. Hasonlóképpen, e rendelkezés értelmében a tilalom alá eső terület nagysága attól függően változik, hogy lakott területről van-e szó vagy sem, így az üzemeltető kötelezettsége térbeli korlátozás alá is esik.

250. A továbbítási tilalom betartása érdekében tehát az üzemeltetőnek egy jól körülhatárolt közúti ellenőrzésre vonatkozó információkat nem szabad továbbítania. Nem kell az összes tárolt információt önállóan értékelnie, hanem a tilalom alá eső információk azonosítása érdekében alkalmaznia kell a tiltó határozatban meghatározott kritériumokat, amelyek a tilalom terjedelmét anyagilag, időben és térben korlátozzák.

251. E megfontolásokból következik, hogy a szóban forgó továbbítási tilalom – a nemzeti bíróság által adott esetben elvégzendő ellenőrzés függvényében – nem keletkeztet az egyedi esetre vonatkozó kötelezettségeken túlmutató kötelezettségeket.

252. E megfontolást nem kérdőjelezik meg a Coyote System azon állításai, amelyek szerint – ellentétben azzal, amit e bíróság megállapított – a továbbítási tilalom de facto arra kényszeríti az üzemeltetőket, hogy megismerjék a felhasználók által továbbított üzeneteket, megállapítsák, hogy azok tartalma a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv L. 130-11. cikkének II. pontjában[103] előírt kivétel hatálya alá tartozik-e, és hogy kiválasszák közülük azokat, amelyek a közösség többi része számára továbbítható.

253. A társaság vitatja a kérdést előterjesztő bíróság megállapításait, de nem magyarázza meg, hogy a szűrés miért nem végezhető automatikusan és anélkül, hogy az üzemeltető előzetesen elemezné az üzenetek tartalmát, a Glawischnig-Piesczek ítéletben említett megoldáshoz

[101] Lásd még: a Glawischnig-Piesczek ügyre vonatkozó indítványom (C-18/18, EU:C:2019:458, 49. pont).

[102] Lásd ebben az értelemben: 2021. június 22-i YouTube és Cyando ítélet (C-682/18 és C-683/18, EU:C:2021:503, 135. pont).

[103] Az L. 130-11. cikk II. pontja értelmében „[az] e cikk I. pontjában említett tilalom nem vonatkozik a 2010/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a közúti biztonsággal kapcsolatos, minimális általános forgalmi információk lehetőség szerinti, a felhasználók számára térítésmentes biztosításához szükséges adatok és eljárások tekintetében való kiegészítéséről szóló, 2013. május 15-i 886/2013/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet [HL 2013. L 247., 6. o.] 3. cikkében előírt eseményekre vagy körülményekre". Ez a rendelkezés magában foglalja a tizenkét olyan időjárásra vagy útviszonyra vonatkozó feltétel (például állat, személy, akadály vagy törmelék az úton) felsorolását, amelyek valószínűleg hatással lehetnek magára a közúti biztonságra.

hasonlóan.[104] Másrészt, amint arra már rámutattam,[105] a 2000/31 irányelv 15. cikkével nem ellentétes a felderítési vagy szűrési kötelezettség. Másrészt ez a rendelkezés tiltja az általános nyomon követés minden formáját, anélkül, hogy megkérdőjelezné az egyedi esetre vonatkozó kötelezettséget e tekintetben.

254. E körülmények összességére tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/31 irányelv 15. cikkével nem ellentétes a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetőivel szemben annak előírása, hogy e szolgáltatás keretében ne továbbítsanak bizonyos üzenet- vagy jelzéskategóriákat, amennyiben az e tilalom hatálya alá tartozó üzenetek vagy jelzések azonosítása érdekében ezen üzemeltetők nem kötelesek önállóan értékelni a tárolt információkat, hanem a tiltó határozatban meghatározott, az említett tilalom terjedelmét tárgyi, időbeli és térbeli szempontból korlátozó kritériumokat kell alkalmazniuk.

255. A 2000/31 irányelv 15. cikkének értelmezésére tett további megjegyzésekre való tekintet nélkül fenntartom a jelen indítvány 240. pontjában kifejtett álláspontomat, amely szerint e rendelkezés nem releváns a szóban forgó továbbítási tilalom és az említett irányelv közötti összhang megítélése szempontjából.

VI. Végkövetkeztetés

256. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre az alábbiak szerint válaszoljon:

a C-188/24. sz. ügyben:

1) az online hírközlési szolgáltatások szerkesztőinek azon kötelezettsége, hogy olyan műszaki eszközöket alkalmazzanak, amelyek megakadályozzák a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférését, annak ellenére a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott területre tartozik, hogy e kötelezettség nem vonatkozik az említett irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott egyik tárgykörre sem;

2) a kiskorúak pornográf tartalmakhoz való hozzáférésének megakadályozására szolgáló műszaki eszközök alkalmazására vonatkozó kötelezettség nem zárható ki az említett irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett szabályozott területből amiatt, hogy e kötelezettség olyan általános és elvont büntetőjogi rendelkezésekből következik, amelyek egyes cselekményeket büntetőeljárás alá vonható bűncselekménynek minősítenek, és amelyek különbségtétel nélkül alkalmazandók minden természetes és jogi személyre;

[104] 2019. október 3-i Glawischnig-Piesczek ítélet (C-18/18, EU:C:2019:821, 46. pont).

[105] Lásd a jelen indítvány 245. pontját.

3) arra való tekintettel, hogy egy adott szolgáltatásra vonatkozó egyedi intézkedések elfogadása nem teszi lehetővé a Charta 1. és 24. cikkében, valamint az EJEE 8. cikkében biztosított alapvető jogok védelmének biztosítását, nem lehet eltérni az ugyanezen irányelv 3. cikkében létrehozott mechanizmustól annak érdekében, hogy a szolgáltatók egy kategóriájával szemben általános és elvont rendelkezésekből eredő kötelezettséget írjanak elő;

a C-190/24. sz. ügyben:

1) a 2000/31 irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott szabályozott terület magában foglalja annak megtiltását, hogy a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő elektronikus szolgáltatás üzemeltetői e szolgáltatáson keresztül továbbítsanak a felhasználók által kiadott olyan üzeneteket vagy jelzéseket, amelyek lehetővé tehetik más felhasználók számára, hogy kivonják magukat bizonyos közúti ellenőrzések alól, annak ellenére, hogy e tilalom nem vonatkozik az irányelv II. és III. fejezetének harmonizációs rendelkezései által szabályozott tárgykörök egyikére sem;

2) a 2000/31 irányelv 3. cikkével nem ellentétes a járművezetést vagy a navigációt földrajzi helymeghatározással segítő szolgáltatás felhasználói által kiadott üzenetek és jelzések továbbításának olyan tilalma, amelyet az e szolgáltatások rendeltetési tagállama az e szolgáltatások más tagállamokban letelepedett üzemeltetőire is alkalmazni kíván, feltéve, hogy ez a tilalom megfelel az irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében, illetve adott esetben 3. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek.